

Elliðaármál. Undirréttarmálsskjöl Th. Thomsen
Ben. Sveinsson. Íslenzkur texti 1869

Aðfnr. 1351, 4. hluti: bls 601-744

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

---

www.borgarskjalasafn.is

Heimilt er að vitna í skjölin og skal þá geta uppruna þeirra.

Ljósmyndun þessara skjala var styrkt af Þjóðskjalasafni Íslands.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

eingöngu sakir veidigirðinga ienna hefti
 bedir, forbodens, þá hefti namatt að gjöra
 það jafnskjötu og nam setti þeri árnar
 sta rittum manni: áður en nam gjörði
 það, enda signa og samna lika báðar stefn
 umar i málum (rítarskjal N1-2 að N21)
 hvað það var, sem knúð hafði umgjötaud
 a minni til að beiðast að stöðar fogelkaus
 og þannig einnig, hvorn tilgang þannig hafði
 sta hverju það atti að koma til leidar af þjálfu
 rennli vatnsins um báðar árnar, sem vand
 skylt var fyrir sérhverja sem held veidi
 aðferð, sem þar hefti verð viðhafð. -

þegar mótþakurinn i vörn og gagnsókn
 sinni: N44 á bls. 15 telur mig ekki þafa seiti
 þri eiti einasta mót moli, að gagnstefnaud
 hefti alveg ábundinn og þjálfan rittum til
 að nota vatnið er til Elldáanna flytur
 samkvæmt þri, sem landstogiis leyfa, þá
 skil og ekki, að nam skuli þurfa að vera
 mör þakklatur fyrir þetta. Ef er þar á mót
 hefti gengit fram þjá þri þegjandi: að gagn
 stefnaudi þefir boti mót Jensbök og Norðku
 logum (skr. iinnig 25-11-6) stöflað vatnið frá árn
 um, þá hefti verð nokkuð á þu mál: að
 gegna. Slann þefir sérilagi gagnstök þessum
 fullnögjandi og skiptu legu" bls. 24 veit vatn
 inn svo i sinn laudi, að haus vatnsvæiting

jafnframt hefir það verkun á sama vatri
annara laudi, og það er einmitt þetta sem
 regla fjárbókanna tekur vara fyrir í þi
 hún tekur það berlega fram á menn megi
 veita vötrun þeim, er spretta upp í lönd
 um þeirra í sínu landi hver; specialreglum
 ar, sem á eftir þessari aðalreglu fylgja í
 lögboðum syna það berlega, að enginn má
 þótt vatni spretti upp í haus laudareign veita
 þi þannig í sínu landi, að það verði þeim
 til skada, er seinna eða lengra frá uppspretti
 umi skulu hins sama vatus njóta, og sýn
 er enn fremur aðalreglan í 56. Kap, að þessi
 skilningur minni á 24. Kap. er réttur, hvort
 heldur um þrum vatni eða annað vatni
 er að ræða, því 56. Kap. inni bindur innig, í
 sínu aðalreglu, ákvæðunina í 24. Kap., og
 aðalreglu þessi, setur fast ekki einungis að
 vötri skuli semna um rímis forma farveg
 heldur líka hvernig þau skuli um hann
 semna, ef með þrum vatnsfyllingu og semna
 jöfnu rás og óbreyttu rás, sem þó aldri öðli
 hefir verið. Þegar það þi undir þessari mál
 rokur, er kemid fram og rannad, að vatni
 sumpast hefir svo gott sem algjör, verið
 þurkad upp á veiðistöðum um bjót and
 minis, sumpast aftur itigis laugt yfir
 veiðigarda hauss og með hverju töggju mál

hefir verid spillt veid: fyrir honum, ad petu
 a hefir atte sei stad um þann árstíma, sem
 ad mestum skada gat orid fyrir veidina,
 og þar ad auki til stórskada fyrir engi
 gagnsteftanda, og lokius ad gagnsteftu-
 audi er valdur ad þessu og hefir þar með
 breytt á móti fulljósum ákvörðunum ein-
 mitt þeirra lagastada, sem hann er fyrir sig
 ad bera, þá er það líti skiljanlegt, ad þerboðet
 af D. júlium. f. a. haf. skert fyrir sig ad bera,
 nema veitinnáta umbjóðanda síns.
 Eg ótla þvert á móti, ad þi laxveidi um
 bjóðanda síns alls eigin hotta hefdi ver-
 id búin af vatnsdyflum gagnsteftanda
 og breytti háus: þi ad úleyppa vatninn
 skundum i stórflodum i árfarvegjum og
 þi petu hefti atte sei stad t. d. fyrir þinum.
 þarjum oða eftir septembrom. lok, þá hefdi: sault
 verit nojileg áttota e ratióne legis til ad bitta
 þerbotida, of einhver klagadi, þá hálfu þiis
 og þi bera, þi það er við, ad ferda mómum
 hefir verid hotta búin af þessu athof: ^{gagn}valsteftu-
 anda, þi það ekk. liggi hér fyrir ad klega
 yfir slíku. Eg ótla ekk ad vera ad þratta um
 það vit móþratiun hvar, ad þi setta þeki ham
 hefir þottst þima i lozbónarinnar 24 Kap. siri-
 lagi um veitingu vatns þess, er upp sprettur i
 anaus egin laudi, þi þiis liggur seynðar

ekki djúpra en svo, að hver meðallagi gótt
 inn mædar, mun finna þau, en það
 þykis mér furða, fyrst mótspátturinn ann
 ars viderkennir að þess regla, si bein af-
 teining af - allt svo einu og eg þess regl - inni
 folin í aðalreglumni í 56. Kap., að hann þá
 ekki skuli viderkenna, í þa mætti ekki sjá
 það hvi liggur, up. að aðalreglan bindur
 veitingar annara vatna sem þrumvatukinn
 sinu reglu í skilyrði, að þau skuli svo
 renna, sem þau að formu hafa rúmmid; en
 þó þetta si mætti ekki einu "djúpsett" einu og
 Distinction mótspátturinn, stla og þó það si
 samkvæmara bði: orðum og aunda hvi þótt
 arinnar. það sem hann leiddi út af orðum
 afsalsbréfa sinna, sístaklega þess fyrri la
 itavabni, að kenningu með þess naf: sett
 vatnið i laudar eign jarðarinnar í þann
 hátt, að hann ekki sinna hafi getað sett
 það öðrum, þá virðist mér hann hvi með gefa
 rei annað hvort, að kenningu einu sinna
 eignar tíma hafi notað vatni jarðarinnar
 móti ofannspuldu ákvæðnum þess
 bókas, ellega þá að hann (kenningu) hafi
 sett þannu það, þitt við þess ákvæðum,
 þannig að kaupandi myndi halda þess þó ein-
 um forma farvegi, veita þess hvort hann vildi
 og gífurhófuð fara með það einu og hann vil

en í þessu ölla og eugi munu samlimma
 þonum, heldur verð og að álita, að oftis or-
 um og anda lögbókavinnur verð: ekki
 komist til annarar. niðurstöðu en þeim.
 or, að sérhverj venandi vaku, hvert það er
 heldur að skoða sem neytile vaku, veidvats
 sta það er til artificiellnata, ogi að vjótta vernd
 or laganna til þess að nafu sína edlilegu,
 stöðugu og fjöfna vás, og samkvæmt þessu
 hljóta líka afsaltréfin að skiljast, svo
 miklu fremur, sem ekki er orðalittoki
 er í þeim að fjuma, er beud: til annars.

Mótþáðurinn þess þess hís aftur eins og
 húsanna þessa viddara er bænditt við millu-
 vöðugina, þegar hann er að predika um
 að hann haf. keypt absolutum dominium
 yfir vöðunum í Ellidavatus og Helli Kots-
 landi.

Eg hef. það aldrei sagt, og ekki eins sinni
 er mér þar til hugar kemid að setur mót-
 þáðurinn til vatusveitinga, si osans einu-
 legur rétti umþjóðanda míns til að taka
 hvern lax, ef hann vill, sem uppi gengur
 í árnar, á þess vöð: sem leigist til vátam
 is af 1828 og 1791 til taka, og hef. þóert á máti
 bot: hís að þannan og áður tekid það skilvirk-
 lega fram að þess: fyrir hlytti vatus veitinga-
 setur mótþáðurinn þess: edlungis ekki

rétt skilinn, að koma: bága vit veðirétt að
 alþingunda, og það sèti ef þessi þar að mót
 a, eignir einn með þá af mót þar ásum
 framlagða skjal N 45: sýndur lagi. Þy sè þá
 að rímu, að þá er mót þar að mót þar
 verinn ekki skuli megi spilla einu egin
 eugi með þó að láta fleiri álma djúpl vatn
 liggja í þó ein hásumarid, en þá má
 hann ekki of hann oðlar ekki að gjöra eig
 beinum að þí, að oðla sèi að „opilla veid:“
 þyri áðnum, og þá má hann þó sýndur
 sèu hann gjálfur þessi samnað, að honum
 þessi veid ráðlagð af englörðum manni,
 að leggja eugi sèi undir vatna endilega
 hant og ver: þá getur nís að vísu veid
 svo, að hann ekki naf: þekkt þá heitvæði
 fram í júlím. í þyrra, enda þó þá megi
 ólíklegt þyrra að hann skuli ekki geta þyrra
 að þá, sèu hver meðal bænd: þyrra að
 bot: lín og eugjar þarfa rólar og lofti um
 hásumarid, en þar sèu hann þessi svo mör
 uppbyggileg jarðvættar vit að þetta af, þá
 veid og þó að halda að hann ^{ekki} eftir þeim
 þessi stofnað vatnveilingar sínar og þá
 mun vala þarfa dulit honum, að þessi
 vit þarfa sèu heitvæði að þó, sèu við
 framlagða skjal N 45. Þy get nís skeið mót þing
 þarinn að óð m leyti alla þessa þyrra

lausu þeggu þaus um eignar og dispensi-
 tionsætti gagnþeknaða yfi ^{þess} vafnað vatn
 inni í Ellidáam þar sem hús ráðgjörir ótak-
 markaðan ætti til að nota vatnið qu þverl
 á móti þó sem bód: íslensk norst og dónk
 og ez held allra lauda og þjóða lög allt frá
 Romarettarins dögum ákveða og áktilja og
 skal og þri ekki frammar eyða einu ordi: að
 ölu þri er stendur á bls. 15-21. þy verð lítit
 eitt að minnast á þá málsgreir þjó þon
 um, & þalar um afleiðingamar af þri, of
 forbotit yrdi staðfest. Nam álitur að með
 þri yrdi staðverad, að hver, sem veidvats á
 ndst við yjó, geti tekið svo vatnið frá hin-
 um ofarbíandi að þri megi eyjar vatnus-
 veitingar hafa, og taki þri forbotit þri
 allar framfarir. Laudbúandi: það er ein
 að megi regndar ekki ridiculus omes, en heldur
 eugin ogiley Miseroa, sem hís er itokkis
 út á höfti: mótþartrius, þri fyrst og þrem
 gðti ekki slíkt þri ^{di} gill nema þri
 öldungis adquate þringumótus, sem vit
 auþega ekki en leygur til hís á laudi, að
anda tekum þessu tilfelli; í annan stað
 en líka til þau veidvats L. d. Hvíta; Þor
 asfirdi, Hvíta og þjósa; Amessjels, Saxá
 í þingeyjar systu og mörg fleiri sem ómög-
 legt er að tona svo með stíflum íð vatnus.

veitingum, að nokkur mestgæslu þurft
 verði á vatnum, þriðja lagi er ekki hött
 við að neinni laxveid: verði spilt, svo að
 veitingin er gjört á réttum tíma, en sé hún
 gjört á óréttum tíma er það sít að hlutad-
 eigandi hafi skada að heim gjöldum, og loka-
 ins gjörir Jónsb. bl. 26 skil á því, hvern vatni
 skuli skifla ef ekki noðis báðum. Mótpartur
 inn sé þannig hús á veginum, þar sem
 þó ekki er nema sá hildilegi þegarburður að
 dómstólarnir munu, hveru sein mála-
 vestis eru, dóna eftir einu og sama þó
 judicati. Það verð eg að segja að hús er gjört
 ráð fyrir halsverðri Intelligentu þjá dómstól-
 unum!!

þar sem mótparturinn eignar misþá
 uppástund (bls. 23) að gagnokjandi þurft
 ekker vatni að taka frá Elidáam til engi-
 avöðrunar sinnar, þann get. tekid það
 úr stöðuvöðrunum, Elidavalus og Vatn-
 enda-vatni, þó er þetta eintónur misskiltu
 ingur haus eða galeyfi, þó það er ^{átt} það er það
 skilt, að ef þessi stöðuvatni, senn láta Elid-
 áðnum vatni sitto í hús þýð: stýflað upp á
 Elidavalus eugjar mundi það hafa all hús
 senn átrif á vatni megnit: Elidáam
 eius og stýflun vatnins í Jónnu eða Þug-
 u, þó með slíkri stýflun (stöðuvatnanna)

segir það sig sjálf, að vabúð vori lokað frá
 Dýmum, sem þó mun láta meira hluta vabú-
 ðins í Elidaánum í tí og nómi þetta þús fyr-
 ir eitt og hið sama; og hef. heldur sigi fund
 í neim reikning um það, hvað mikið vabú
 gagnstefuandi þarf á euzi síti, nema ein-
 ungis eftir þús til þús er mótþarburinn hef
 er gefid með þús árrætu, að namn haf. aldre
 brúkað meira en $\frac{1}{2}$ eða; metta lagi $\frac{2}{5}$ parta
 vabúsinus ís ánum til euzja vabúsinus á sínu
 ar, enda er: máti þessu ríður um ekki um
 það að róta, hvað mikið vabú hann til þess
 ar brúkar, nema að þús leysi að hann brúka
 ar það á örétum, og þús euz. áaus og lax-
 veidina jafn skóðlegum tíma, heldur er þús
 um þinum ártímum að róta á vabú.
 um gagnstefuandi má eða ekki má nota
 vabúð síns og namn þess gjórl. Í sambandi
 við þetta kemur mótþarburinn með
 fulla og greinilega vabúskem um þús,
 er hann áður þess veitað, að gagnstefu
 andi getur ekki með stýflum sínum
 haldid vabúinn lengur frá ánum en 2-3
 daga; sem. þetta sýnis þessu þús er
 og hef. bi áður fund fram á, að vabú.
 megnid er noyilegt til að fullnægja þús
 um þessu parta, enda þótt það er á örétu
 um tíma brúkað, en það sýnis líka hætt

— að þessar vabur þurð varð i' ánum i' fyrri
 kvæð eftir ánum, og það eiu eftir að all
 það vabur, sem stýflur mótþarðius gábu
 inni lokad, var kemid á eugid og stóð i' þis,
 þá gat ekk. lík stýflun, sem einniti varð
 að ganga út á að halda þis daglega tilb-
 þreymandi vabur: þó ánum verid gjerð
 fyrri. Ellitavabur eugjar heldur klauð kúu
 ekk. einnugis eftir eði sínu, heldur líka
 með tillit. þit ártinnu, að nafu nafu
 annan tilgang, eiu og euf. áður eign
 þessa á. Alla þessa þreidkun mótþarð-
 ius um, þer virki, "ster virki" gisprek virki: skal
 euf skentja honum, einn kemur meit libid
 vid. þó get euf ekk. teit þjá meit á omim.
 all libit eit á þit þraunlagda rök samlega
 álit Olafs Sveinssonar, bróður gagnstefna
 a, jarðyrkju mannes, sem er á álu þess
 dansk þoddu, nema kvæð jarðyrkju-
 mannes inerti, sem er alitenskur. það
 er eit kvæð merkilegt vid það, að þess. þó.
 dansk mannes skuli ándis skifa skjalid
 á iteuskur, á það að fána, að hann þaf:
 lost jarðyrkju vid laudþinsada. hákól-
 ann á Íslandi? það má too vera, þis ekk.
 kvæð eugid á Reynistad þera áðrar menjar
 þius siglda jarðyrkjumannes Olafs Svein-
 ssonar, en á eigan. Reynistadar á viti.

sínum að sögn manna verkföri nokkur,
 sem kostað kváð hafa um 1000^{ort} til að þurk-
 a miðras með, en miðrasar á Reyri stöð
 hafa að þess er sagt hefir verið ekkert. Þe-
 gnat haft fyrir þessu verkföri. Þegar áin
 hinu útlendi sigldi jarðyrkju maður Ólafur
 Sveinsson ekki hefir ásumid veiti með stíku
 verkföri í heudi við Reyri stöðar miðrasa,
 þykist mér það mjög eysgodur, að hinu
 islenski Ó. Sveinsson jarðyrkju maður sem
 lotur skrifa fyrir sig á dönsku, geti haft
 nokkurn atkvæðis rétt í þessu máli og það
 þess vidur, sem hann er bróðir gagnaþefu-
 anda; að stjál þetta samt er þann lagð sýn-
 is að minnsta kosti það hveru óvandar
 menn geta verið að virðingur sínu með
 vaxendaleiðsluna, þó sem gripid er til
 þess að láta bróðis málsparstius undir
 skrifa stjál, sem hann líkist til á ekkert
 orð; sjálfur, til þess að þá þveggja manna
 álit út úr eies mannes álti. Þy mótandi
 stranglega stíkuu fram gæysmáta
 sem jafn óleyfilegum og álöglegum, þó
 hoernig á þá maður að geta kemid framkrif-
 lega sem vitni er undir eus mundi verda
 mótandi og frávísað ef gilda skyldi man-
 lega skýrslu til þingsbókavinnu, og get
 ekki bundist þeirra atkvæða seundar, að

og veit ekki hvort þú er meira aðdánleg,
 mótparticus frons vobana, þú saneta
 simplicitas í þessu efni. Þy skul að öðru leyti
 eigi heldur skiftu meir um af deductionum
 um sýjan eittara Jörzenseus, þú það sem
 þy hefi í þeim lívrituð, „að ávitingin á
 eugit eugilega á framfara vor og haust“
 eignir ljóslega að eugim af þeim (deductio-
 num) kemur þessu máli við, þvar einung-
 is er spursmál um óloflega stíplun vobus-
 ius um hásumar. Það sem mótpartur-
 im þor út á vituabild þessu minni,
 að Ellidás í fyrri sumas haf. verid ekki
 einu sinni ólaggeygjar í vörp, eignir best
 þvad vel hann þessu lesid og skilid vitua
 skýrslurnar, en og skal tofa þessum að
 gledja sig við það, það skadar ekki um-
 bjótanda minni, (að Ellidásmar) en síu mid-
 er skada sem hann kemur að út af því, að
 gagnstæfandi ekki naf. getad haldid
 vobum innan girdinga sína meira
 en 3 sólarhringa í sem, er meir óskiljand,
 þú það viridit þú átt rott áð á hverjum
 þeim 3 sólarhringum, sem vobid var
 hindrad frá sission edilegu rás, gat það
 ekki fyrt farveg á nna á venjulegan hátt,
 og þetta hlaut að skada laxvöðina, þú
 það er öllum kunnugt, að undir einu

Ad undis eius of laxim firmus nokkra
 beytingu eda purd a vakuinu kleypruham
 aftur til gáfar, og ed lax veidill ekki, eins
 og skiljanlegt er. Ad veidi var betri i Sleida-
 ans nokkridid sumas, eins of veidill lvar
 annas stóðas, þrá þar sem laxveidi er, held
 vorem i 8 undanfarin ár, sumas eitrus
 en ekki það, ad vakus skyflur gægnstefnaud
 a hafi ekki skadað veidina i ánum, þó
 það er ad eius edileg afleiðing af þó ad lax
 gengdin var alstáðas, vortum lvar til spari-
 ist, Lacrytum meiri en verjulegt það
 veid um mörz ár, enda virðist það mega
 vera gjótt, ad þegar laxim eius of alkum
 vgt er, kleypru til gáfar er nam firmus vaku
 it þverrat i ánum of þegar vakus þurðin er
 viðvarandi 2-3 daga i sem þá gengi ridur
 en ekki lax frá gjó upp i ánnar, of þó ni
 vakusþylling kemur aftur i ánnar svo sem
 einu sólastning i sem, þegar þú verður
 ekki lengur haldid við efra, þó er það þó ó-
 mögulegt ad einu sólastningur bótí upp
 aftur, það sem 2-3 dagar hafa spillt, þó i
 þessa 2-3 daga beyggt laxim, sem gengur
 inn i ánnar með laudim vettanvert við
 Viduggjarsund, þegar hann ekki firmus ferk-
 vatsstrauminn ad verma á, afleid einni
 þangað um hann firmus annan strau-

af fersku vatni, up ím: Grafarvog, hvers önn.
 ur (syðri) hlíð byrjar strax að vordan verða
 við árbojarhöfða, veðitakmörk aðalstefnu
 aunda á norðurléðina lit gjáfar; það er þó
 skiljanlegt, að þegar laxinn sökum ferð-
 vatnuleysis í sjónum, hefir í umgötta 2-3
 daga þaðst frá vesturhléðinni á Þvíð eyjar-
 sundi, þó munu ekki eius dags vatn fylti
 í ánum öfá gínguna í ánum svo mjög
 að uppbotist allur sá lax, sem á tóðu tím-
 a bili hefir tekið aðra stefnu, og allrið get-
 ur sá vatn fylti umið laxveidinni í á-
 num neimur þag, þegar hann er svo mikill
 að laxinn gengur heldur yfir kirkur og
 gúrda heldur en í kirkumar, en það verða
 allir að jóla, sem þekkja eðli laxins, að hann
 sðst ávallt þar á, sem straumurinn er
 harðastur, en það er óyfisberð vatninn,
 og sérkast verður mótstærinn af traum
 og lígum honum til þins antey þitt meðan
 við kirkumar og kirkugardana, þegar vatn
 er flóir yfir þó í foni. það er þó draguð
 ályklur hjó mótstærinn að það ákundu
 í Ellðaán í fyrri sumari, sem gaf til efni
 til forboðsins öfí og óri laxinn til upp gíng-
 og boti þannig laxveidina, eius og hann
 ein fer fram á, og þó ekki nafn veid-
 laust í ánum vikuna á undan forboð

inu, sannar þetta þó hvorki það að athöf-
 gagnlefranda naf: öfð laxveidina né
 heldur eit að sínu nefð: ekki getað meiri
 verid of allt nefð: verid: sínu vanalega á-
 standi, enda munu þóð alit, sem veidi
 stunda vidurkenna að sínu af hvorki þy-
 und sem er, áðheimtis vinnu meðu kyrd
 of ró, of að allt sé sínu minnuð frábrugðid
 þi, sem vera á of vant er, of gildir þetta að
 vísu ekki síð laxveidina, þar sínu lax er ein-
 hver síu styggaða skepna er meiri þekkja
 of skal ekki hál fara að þratta við málpart
 inn um það, hver loft naf: stýflugardinn í
 Robojaslandi miti: Blákins- og Kerlingar-
 holma; það upplýsir skjalið N° 24, þóð síu
 sem þann 3 ág. ekki er eifil þess, að láta vífa
 hleyflugard að allþefranda, sem hann þóð
 annars nefir vidurkennit að að allþefrand:
 sé heitrið að naf (sbr. haus skýringu á ord-
 atil lokum "Hleus Opðunring") hann mun
 ekki heldur naf kynokad séi vid, að láta
 gjera þinn um radda stýflugard, sem hann
 í öðru veifinn telur byggðann til góðs fjris
 laxveidina, þóð hann algjört þurkad: vest
 urána upp, of þessu glegnis mótpartur
 inn gjér samlega, þegar hann fer að gjera
 upp reikning sínu of síu veidina iðkunn-
 ar fjris of eftir 3 júlun. svo að þess reikning

er hans stendur á eium á öðrum fötinum
 en veldi þann á eium ómaka sigtil á líta
 á stjálid N10, sem er afast við N11, mundi
 honum stjálid, áð lísumblit jafnmikil
 veidi: er áðalkefnauda miðst, sem sí er
 þann nefi þengi á greindum & vörum
 og þó þann í eugau veijum er "blind
 Mann" eium og miðpartisum þönnast
 á segja, þóte þann nafi: óskot aðlodar fözet
 aus til áð hóðva þetta gagnkefnauda
 "Hóðsen".

þessi bekkja blöð sem miðpartisum þef-
 is fram lagð N47, 49, 50 og 52, en sum part
 máli þessu óvið kenndi: og sama sum
 part ekki við minnsta, og falla þau þann
 í: við blöðlega. En stjálid N47 skal og sít-
 skaklega geta þess áð hlatað sigand: viðgefand-
 nefis áð eium & sjó ritastu (og þni þau gáð til
 þvris þarum síðan) verid á Þriðdum, og
 hvad næst kunningstap til local-er nefu-
 anna áhróðis, þá nefis þann áð líkindum
 getað óðlast þann þjá gagnkefnauda eium
 vel eta þennur en þjá hverjum ^{líkindum} þvi: Þriðd-
 is liggja í leiddum frá Ell Davatun til Reyk-
 avíkus eium og þennur er endá þennur
 þvi mi apprit þafinn alveg nýr þennur óþvris
 sem ekki þinnu annara vörum og ekki
 eium sínu vörum: miðpartisum þvrisum

Jacobsson karnast við það kemur þú þér
 fram, sem ég fyrr í málsförðu minni hef-
 bent á, að gagnræfandi stöðugt er að leit-
 ast við að vilja sem hin réttu röf og stöðu
 orðanna, en þessi sína skýrsla þar um
 samar heldur ekkert ~~markað~~, þvest afari
 vitnin Gudna Línarsson, Jón Jónsson, Jón Hall-
 örsson og Gutmund Jacobsson, sem sumir
 eru bóm og barnfóddir við árnar sjálfur og
 sum þar þekkt til þeirra milli 30 og 40 ára;
 skjöl 49 og 50 sama einn með það gagn-
 stöta af þú, sem til er hlaut að þau samni,
 af það, að gagnræfandi hefist fengið meira
 heyr af eugi sínu í ár en hann hefist áður
 fengið; viltu geta þau með eugu mótið um
 að heyrir þessi erit er meira ef vakið
 þessi heyrir á eugina, enda stíðis stíð á
 lyklu móti átti: blutarinn og allri reyn-
 lu: „ skúna skóts skjal 157 er þú setti við
 hlögilegasta af öllum þessum bekkjablótum
 þú það lýtar með að sama þó, sem aldrei
 hefist veind veitast, það, sem þú alda óðli hef-
 er átt sést stá, að árnar hafa veind stýfla-
 ar með þvergrindum og laxakistum og kem-
 ur með þú Paradox að þú laxinn komið
 upp ofis gáðana, komið hann þú ekki
 lengra en í þú afkoma, sem fyrir ofan
 gáðana sé. Má ég spyrja hvata afkoma er

en þetta? eiga þá að vera veidibrellur, sem
 aðalþjand: hefir þyri ofangardana? hví-
 lík hinni fallin vitleypa! enda gelur ekki
 heldur að votturinn sem titar meðan á skjál-
 it, annað en gjörb. gis að sívirkni afkinnun
 um ^{i heila} þessa kindum þyri þarauda vottis. Þeirri
 votturinn hefir niðar á það gallakern
 við eigi að það er skrifað með auð þekkjaulegri
 hend: manni, sem er hér í börnum og á þessum
 skólunum, og engin sáttun þyri að í
 máttur, sem á að þafa undirskrifað skjálit
 nafi veit þar nokkum stadar máttur, og
 skjálit var sáttur, en þessa sama galla
 nafa óu hín nefndu skjál. Þy sáttur
 þeim þyri óllum hárðlega og krefst að ekki
 er tildit veit: þit þeirra þerit. Skjálit 52
 er sáttur eitt af þeim, sem einmitt sáttur
 máti gættur þjanda þá, að áttar einu
 þyri nafi veit óvergi þega litlar, þyri
 stýflum haur. Glóad byggjngar þerit þyri
 Bréit motti svertis, veit ekkur, hvort það
 á að gjera inn í þetta máti, annað en að sýn-
 a þessu mátturinn flaukerar máti
 forluna af alveg óvirkni; þyri hves þerit
 er nokkum þyri þerit þyri þyri að aðalþj-
 andi eigi veit: í Helligum (Hlidaum) þyri
 er uppáð Skorarkyl eða Lörarkyl, þyri þyri
 sem hann einnig í þeim: þit hefir veit þyri

áður að líkindum fyrir lalundli. (pr. Ydio-
 lisme): daglegu máli. Þú er áður búinn að
 ganga móti því bulli mötpartins að Hósi-
 kylur við Hósi áinnu en Svovarhylur þar
 á gjóris samtamburðar vithartgjallanna 9.
 að N° 9 og N° 17 full skil og skal eigi hús endur
 taka það, sem að því lýtur, og svo sammar-
 lega sem þreyppugardur umbjótauda míns
 er fyrir neðan Svovarhyl mun gagnstefu-
 andi verða að spola hann, þótu hann þúsund
 sinnum vori; Arbojar laudi, hvergi og möt-
 móti; sem ósinnuðu, og að ódruktu máli
 þessu óvitkomandi. -

Þegar mötparturinn em að nýju blá 31
 neðt kemur sitandi sínum gaurta Þega
 sus, að aðalþefandi með girdingum sí-
 num, hindis fyrir gálfum des længinguna
 upp; ámar upp í kítunum og ber fyrir sig
 skilríka meim, er hann svo nefnis (berkja-
 bláðit N° 21), þó gáis hann ekk þess, að þetta
 bláð þó káumut vid, að laxim. geti geng-
 it upp að kítunum, en þengra á hann ekki
 huldur að kemast, og um það öllu og að
 mötparturinn mun; fá trína í hindumar
 að endalokum þessa máts; en um dekla-
 mationis haccs móti udgi leyfika vedlini
 fyrir fögtagjörðinni, skal og að eino leyfa
 sús að taka fram jafnframt því að skýr-

skota til þess er áður er af míni þrúfost
 í þess tilliti (rettarmál N 34), að þar sem máli
 þar á milli af öllum kröftum er að leitast
 við að samna, að gagnræfandi þrátt fyrir
 bannid naf fengið þessalík meira heyr af engri,
 sínu 1869 heldur en áður, þá er mér það ókily-
 gulegt að hris sé fyrir ^{neinum} gagna gagnræfandi
 aus, naf banninu leiddi, ved að selja, ef að
 gagnræfandi þar í máli hefði samnað, að
 þessalík hefði verið minna af Elías avabús
 en þar 1869, heldur en fyrir farandi ári, þá
 getur mér í skilisk, að hann verði minna
 skyldur (er sem t.d. að hann hefði ^{missi} ~~meita~~
 vortit ~~me~~ fyrir forbotid t.d. í apríl í á maím. máli
 hefði átt minnstingu á skólabólum og þá
 þessalík nokkum vesi, ekki eftir reglunum
 í tilik. 18. febr. 1847, þar þar sem hinn einungis
 snertir þé opinberra stofnana og ómynndugra
 þá í hris ekkert skylt við þetta mál heldur
 beintlínis og eingöngu eftir álit þogelans,
 eius og hris hefði átt séi stað, en ekki eftir álit
 requisiti; málþar á milli á báðum með að skily-
 a að það sé móttögn, þegar hann í öðru or-
 inu metur laxveidina í Elías á milli upp á 900
 árlega, en í hris einkis virði, en það er en-
 quent sem hann finnur þetta, þar sem um
 ábyrgd þogelans er að ræða, öllu ^{það} ~~er~~ sé hveigjunn
 sínum ljóti af þess, að einu hlutur ekki getur

verit (og ekki verit) og ekki verit til á einum
 of sama staðfima, ekki getur verit mikils
 virði og einkis virði umdís eins, að sínu
 getur mis vel skilisk eins klutas, "relative"
 verit, og þei staklega laxveidarinnar, að þó
 leysi, sem að henni er árdsemi hennar
 en ára skifti, en þei & ekki ánn slíkt að tala
 þegar miðparturinn telur nauð ástlega
 þá að miðal tali: uppa 900st; en ei Relativ-
 fet sem miðparturinn tellegur verit:
 laxveidarinnar er frá nauð blid áldung-
 ud. ást. þis postulativ, það er að segja minn stýð
 minn ekki við neiti nema þó "Fundastning"
 miðparturinn, sem & gagnabíð laxveidar-
 innar hingað til verandi: fastiska ástandi,
 og þá of þessvegna ekki getur þekkt til greina
 þyri ein miðparturinn þessi þeygð þórn
 þyri henni hvoð & stla að nauð ekki þórn
 í þetta sínu, og á hinni sömu Fundast-
 ning er skóðabólakrafa nauð byggt að þórn
 leysi hín gengur út á endurgjald þyri
 nokkurn hluta veidarinnar og einkunn
 og veritagi er hín á eygu byggt nema hóm
 ulegum error juris, að þórn leysi hín gengur.
 til baka til áriens: ~~1863~~ ¹⁸⁶³ þórn ávenni getur
 miðparturinn taloðum ólöglegum að
 af laxveidinni gagnvart þórn facto, að lax-
 veidun var bustu hennar frá allum jördum

einnig jörðum ádalsteppanda við Ellida-
 ás fyrir löglega Disposition jarða eigand-
 aus, löngu já heitum öldum áður en jarð-
 imar urðu privatal eigis, og þannig hlýtur
 "Besiddelse" ádalsteppanda á laxveiðinni
 að álitast gótt og gildt de facto ímbil réttid
 á þessa máls.

Eg vildi snótparlurinn vildi ein fara
 að hotta með þessa lögspekingsleyni fyrirlestra
 á sína samþetta máli, hotta að frátögnast
 á landskingsbalks 56 og Landbr. O. Kap. þris á
 þess, sem tíðarnefndur lagabókastar ~~hann~~
^{hannum} ~~er~~lekkert séur en í vil með þeirri ákvörð-
 un, að kaupandi og seljandi skuli hveða á
 um — veitar og aprétta — það er til taka allt
 of nefna er jörðu þessis af þriðungi, þar á eng-
 in veidi er nefnd, í afsalbréfum gagnstepp-
 anda, þá er gjalpragð Landabr. O. Kap. ordin
 þýðingarlans eftir að tiltekj. 24. apr. 1833 var
 lögleidd hér á landi, það má með kanni
 segja, að snótparlurinn hefir í þessu máli ást-
 að svo fult á útdaundan lagabókastar, að hann
 er andum alveg blindur, blindur fyrir állur
 þri factika, öll þri sem verulegast á að þenn-
 a til yfis vegunnar í þessu máli, af hverning
 þunungur, sem eigandi allra jarða upp með
 Ellidaánn hefir disponerat yfis laxveiðinni
 og á kvem hatti hann hefir látið rena hana

og þetta hvortveggja hlýft og að álita gefid og
 samad, með þessu sem upplýst er af „Florre-
 bows Eftirretningar um Siland“, þendabók
 Eggert Ólafssonar og Þjarna Pálssonar og
 önnur Skúla Magnússonar hvers eit og öllu
 þessu verði; að álita authentiskar sökrendis
 fyrir hvortveggja, þrátt fyrir all mótunni
 mótþarðinn, sem ekki hefur þrátt þessu
 sökrendis, með einu eissarta ^{þorðaf} önnu. Ad
 girtingar hið kunniglega leigumanna
 Schuls (1791-1826) hafi verið máttu stund
 um svo illa hláðnar, og þessu svo hinduðast
 vit holdist, að eissarta laxar hafi geta komið
 upp fyrir þessu endrun og einu sammar
 ekkerh, fyrir mótþarðinn. alla þá stund
 sem það er gefid og af mótþarðinn vid-
 arkennit að einu þessu leigumanna hafi
 hafi þvergingar : ánum, þessu ekkerh
 er um það fyrir þessu, vorðni i leigu skil-
 málanum ni i afstálfri ádaltefnaunda,
 að þvergingarnar skuli svo girtar vera,
 að laxinn geti gengid i gegnum þessu, eða
 svo lögar að laxinn geti gengid upp þessu;
 en það leitist þverð i mót. af stálfri þessu.
 um leiguskilmálanum, þessu sem veidimát-
 ónnis einu upptaldis og einu af hláðarinn eðli
 að leigumenninn máttu gjöra rei veidina
 svo andarna sem þessu framant gálu og

hóftu vit á, og hefis þetta frá alda öðli verið
 skilið svo, að veltimátum með lasakist-
 um, þvergirðingum og afþykkum, voru á
 andsamati, en það var skod; að mótþar-
 urinn fyrst mi kemur með þá keming-
 að veitarfori sem á eina ná út í suðja-
 straumslinu árimmar sé langsum and-
 samari en þvergirðingum og að hann
 ekki hefis verið formyndari allra þeirra es
 á þenna hátt hafa veitt frá alda öðli. En
 fyrst mi mótþarurinn er svo sterkur
 skilningi Jónsbókar, eina og hann hefis
 iðgjum alla málsforluma kaupad af,
 þvermig skilur hann þá in casu ákvörðun-
 ina í lfb. 56: En ef á edur þekkur, er rennur
 milli þou manna, og eru fiskari, þá eiga
 hálfu þværis, ef þeir eiga svo jörf þveins-
 megin til. Ef mótþarurinn vill vera ein-
 sequent, þá segis hann náttúrulega, að það
 sé jálfragt, að þetta sé réttur jafnanna veis-
 réttur rá, sem þeim tilkomi eftir náttúruvett-
 um og edli hlutarinn. Gótt, en misstu þó jafn-
 allar þessi náttúrulegu réttiendi sin fyrir
 það, að einn og sami móður er eigandi
 beggja jafnanna? það er vorki meira en
 minna, sem mótþarurinn fer fram á
 máli þess, en að jata þessari spurningu,
 og er hann þá keminn í laglega mótrog-

Ad jata þessari spurningu við sjálfan sig
 með allar sínar Theorior um veidirett hin
 a ofarbændi. Skilur motparturinn ekki
 það, að konungur, sem eigandi Artúns
 og Bisthata og allra jarðanna þar fyrir
 ofan í krafti þessarar ákvæðunar nefis
 met fylldaretti. veitti með þvergiðingum,
 leigt þenna rétt í Drum og Loksins sell hann
 og réttur þessi getur ekki breyst, á nokkurn
 hátt, þó að hann ekki fylgi furdunum um
 aldur og ofi. það er þó hörmulegt, að Meyra
 og sjá, þegar gagnræfandi, einhver með
 einum heldri lagamönnum laudsin,
 og ofan í kaupit. Konunglegur embottis
 maður debiterar að konungur og stjórns
 þvert ofan í laudslogin haf. brúkad og
 afhent þvergiðingarrett og kallar þetta
 lagaleysi, ráðskap og óðrum fögrum
 nöfnum, sem hann. Nervósitet leggur hann
 um á varir og sem af vana verð. álitin
 með Murfication og sekt eftir þeirri kröf
 u, er og áður nefi þar um gjörb. En á af
 leitit meira. Motparturinn nefis vidur
 kemur áður, að nefndar jarðis Artúns og
 Bisthatis hafi neyrt undir hit seculariter.
 ata göt, og allt svo fyrir um veid eign kirkj
 annar, en þá átti kirkjan eining þinn sam
 a þvergiðingaretti, og er þetta ný nokkendum

fyrir, að eitruin gætur minni á mál dag-
 anum af 1236 er réttur, og þessi þó hafi
 í raun of þáum leika eugius Áypisgangur
 klerkavaldinn til að kenna, jafnvel þó
 þarna hina klerkas, vdi vísastir manna
 til að ^{beita} bregða nomum. Þy get : samleika
 ekki verit leugurad elta þetta af mót það
 einum marz uppjörtrada bull fram og aft
 er um laudlögin, þar sem og þykkiit bi-
 innu til hlýtar að sama að aðalþfrauði
 ekki sissungis de facto, heldur líka ex lege
 þessis rétt til að þvergiða illidaámar, og
 það verður þis eugius þótt, að raunraka
 þreinnu þann rétt og gagnþfrauði þyk-
 ið kafa til laxveida fyrir ísbójar illida-
 vatnis og þellis þots laud, þann þessis aldþri
 ei átt sé stáð, á séi ekki stáð og mun aldþri
 til eilifdar eiga séi stáð, þrátt fyrir allar
 nauð lagaflokjur og kóvka, eigi heldur
 þann rétt og hann þykkiit kafa til illida
 bóta fyrir laxveidar missirinn, áðan
 þotungardag þinnar almáttugu þinnar
 slefmu loypukitegros minningar, en þá
 lúttir einnig þei af, að allþ þvæð mót það
 seinn þessis þinnis með til að vefurja udgr
 leglika með einu, 2. þótt líkist sé bust þri
 þeim mótloznum fram og aftur og þann
 þessis flokk eig, þei á lítaudi, einþinnis

laga krókur og flókjur með einhverju á
 niðurstöðum við fögöllum, og skis þetta vidda
 fram í málsforslunni t.d. þar sem mátt-
 þakurinn kallas hann þinn þeir, sama
 fögöllum: Eygel ekki kunnist þjá þú að þess-
 la þetta orðatiltök: dóttur dóttur og máttar-
 laust og aðfleyga sektar, með þó þá: þó
 sambandi, sem þó kemur fram í, ekki
 getur haft aðra þýðingu né skilningu
 vís: en árokun gegn fögöllum um
 þessdógn: þess máttar aðalþinganda.

Ey sagt þess skemmtis að þess
 inga átturinn ekki got: þess þess þess þess
 hann ekki fylgdi jöndunum um aldur og of,
 lík og íttarrettind: ávallt um þess þess
 þess íttar eiganda, þess íttar íttar eigu
 þess íttar, annað mátt er þess, að stóðjard
 anna þess, íttar áttar að þess íttar
 undir áttarinnar reglus um réttind: þess
 a, en íttar réttind: verða ávallt þess þess
 u, þó þess þess íttar annað skifti eiganda.
 Máttþakurinn getur þess ekki neitt þess,
 að þess þess sem eigandi alls landsins
 þess þess við þess frá þess til þess
 áttar alla þess: og annað er lítt um
 að þess - í áttarinn og að þess sem lands
 áttarinn máttar þess alla þess verða frá
 jöndunum, íttar áttarinn þess þess þess;

en þá getur heldur ekki verið veitt neimn ofi á
 þó hann mátti veida á þann hátt, sem á
 veidulegastur var til að ná alri veidinni
 og þetta mið sama gildir hina fyrrverandi
 eigendur, að þeir hefði einnig þeir eiss og
 mótþarfinnis hefði áður átt, þafa átt
 allar jarðirnar upp með árunum. Þegar það
 þriðji er í confessio, og kenningur þess er álf
 er frá einnig þess, brúkað laxveidina, þess
 hana þóðum, og seinna selt hana, þá er
 enginn ofi á þriðji veidin; laga með haldi
 - jinto tilulo og burðuminn frá jöðrunum,
 og leiddi það hafi af, að mótþarfinnis verður
 að sama að hann nokkum hina hafi
 átt til tóls til laxveidar í Ellidáam; en það
 er undis eiss gött, að þar sem jarðirnar
 með fram árunum eru seldar með þess
 áttandi laxveidarinnar þá hlaut það, með
 beinum indum að vera haldið fram í afals-
 bröfum um að laxveidin vdi aftur til fyrra
 löyd, og það þriðji frammar, sem veidin eiss
 eftir tóls jarðanna var: höndum leigumann
 a kenningu, ef eigendur jarðanna skyldu
 hafa nokkurt minnstla tilkall til hennar.
 Ey hefði með þessari Deduction á euga hátt
 fráfallin minns fyrra árepto, að laxveidin
 í Ellidáam frá landnáms tíð hafi verið
 eign átt af fyrri og frá tóls jöðrunum

en þessu heiti hit undanfangaude
 fram til að rýna, að þó ekki hefði svo ver-
 id, er hins samt jafna titulo frá korninn
 hvort sem þetta er skilð ^{eytu} fyrri tíma máldag-
 ans 1235. En á Secularisationstímanum
 þegar þessi mátturinn hefur það eitt vill
 eitt og að eðlis sé á himnum um, að lax
 veid: sé seld með jöðrumum við Ellida-
 ás, þá er þessu um að dagar hans
 taki að gjörast heldur eðlarlitt, eitt og
 fyrri Astarbinni, þess lagapræsumtionin gilet
 er ekki þar, sem óhretjanust factum
 er í Dan megin, factum sem er byggt á
 skýlausum og ómóttala legum ^{notsom}
 eignar rétt: konungu til alera jöðruma
 við Ellidaás frá fjalli til fjöru; gagnvart —
 þessu factu verður ekki byggt á orðabil-
 toqum afsalbrifanna annað ermi það
 að laxveidin sé ekki í þessu með skilis, með
 þess, eitt og að framman drap á, að þegar
 hún frá ómanna hild nafdi verid frá jöð-
 unum skilis er þó voru seldar, þá þurfti
 ríjan best, skriflegum gjöring til þess, að
 hún yrði aftur eign þeirra eða þessu sam-
 eitt, með árum ordum, afsalbrifis
 þurftu þá að innihalda skýlausu ofis-
 lýringu um þetta, en það gjöra þau ekki, og
 þó er mátturinn að huggu sig við, að

laxu eigin plenissimis verbis se seld með
 góttumum, allt samant upp á þessa laga-
 sumption, sem eður en ekk. kemur að í
 þessu efni máli. Þy má nú að vísu búast
 við búast við þó, að mótparturinn kalli
 þessa röksemda leiðslu minna afur megn
 lagalegra fásinnu, konungu, og óðrum fögr
 um rögnum, eða segi ef nafn efnis gefið aka
 veji skynsamlegrar hugmyndar, kannið
 ekk. við veina intellektuel Ertjendelse &c.
 (sjá bl. 36), en það verður svo að vera, huggi
 hann sig þá við sínar völduyn laga-
 sumptionis og fundrottinger, en ef þykki
 hafa byggt á minni einfaldustu eðl. eigna
 arættarinnu, þegar ef þer þrið fram að sig.
 endur gættanna með Ellidáanum kafi
 ákilið sei gjálfir ~~vita~~ of tekið til sín í með
 haldi laganna laxveidarætt í Ellidáanum
 frá önnurina h.ð. -

þó mótparturinn gjöri gis að skilningi
 minum á orðatiltökjum í afraðbréfunum
 þyri Ellidavaki og Vatnsenda. Regalier
 og Hórheder sem eður allereðe til Os eður
 offentlig Brug ere þaábuðue" þá befi þess
 um þó láðr eþis að rigna hverjar þessar
 "Regalier og Hórheder" eru. Eitt ávæð verður
 þó þetta að þýða, og ávæða Hórheder eru
 það þá, sem áður (þyri soluma) voru áskildu

til opinberra nota? mér getur ekki skilið
 helur, en að hæt með hlýði að vera meint
 laxveidiss, & konungur hafði ákilið sís
 á sínum síma „til affeulliz þroug“ sem
 „jorðdrötliz hlóihed“, og er spott mat þarinn
 í þessu tilliti, euzin símanni fyrir því að
 þetta sé raunf skilið. Þy held mat þarinn
 vinnu hefdi stáð þó að, að utiz gálfar
 sig á bls. 37, þar sem hann segir: „Gud bevar
 os alla frá þeim axarkoftum að þingelize
 Regalies og hlóiheder — kemist nokkurn
 tíma í hinds aðalsotganda eða mál-
 þorlumanno haus, því þó að þó að vera
 meiningin með þessu genuale megdar
 úrddi. Þy verð að játa að miz er þetta al-
 vez óvkiþaus leg, euda firmus ut bófundur
 gjálfur, að einhver þoka & gfið þessu, því
 hann fellur í stafi gfið þvi segjandi: Meimú
 kasta löppunum! Þy skal eþki evara haus
 fjólgjörum í þessu & þilefni þekara en því
 sem miz er sagð, en að euz gjöra þó tálhug
 asemid, að þar sem konungur er kominn
 í samband við jorðdrötliz hlóihed“ sem
 járd eigandi, þá & sís hlóihed ordia regale
 i ordius alu ennu þydingu, og slið ve-
 galia geta meitanlega ordit seld á leigu eða
 afhent fyrir sölu. Hvað voru b. d. mótisví
 — svo og loki domid af vettindum, sem kon-

ungur hefir ákilið síð fyrir allra þjáfar
 gánda löndum. (Pl. 4. Maion. 1778). — að selja þetta
 regale á leigu fyrir vist ársgjald eða aðflępa
 það með kaupgjald: eitt skipti fyrir ák? —
 líkahl þit ekkert annað en það, að slík
 Regalia ekk: falla til nema endrum y síms-
 um, y kaupendum þurvegna bjóðalt ekk:
 Eða hi vart í fyrra ein smit frá Hjómur
 imar hálfu til roth um að selja á leig þrem
 íbeim námsmar í þingeyjarvystu. (Fremur
 námsur) of regalia skyldi eins og mis vind-
 it mótþarburim fara fram, veru óafsal
 auleg? En til þvers vit egera á þjólyrda
 um þetta efri? mótþarburim skilur það
 vist ekk: betur, en hann hefir skilið skýr-
 inguna um þordid Regalies í Meyers frem
 medord Bog ~~naundorðbog~~ og titil bókarinnar, er hann
 kallar Meyers fremmede Ordbog. Þagur er
 hann í donskummi eru þá. —

—
 Eg skal ekk: eyða ordum að þvi að ord og
 umihald afsalsbréfanna þvi það með
 sei, að laxveidur þafi verid seld með siskvoni
 gáð út af fyrir sig af allum þeim jörðum
 er upp með ánum byggja, því ef svo var,
 hvaða laxveid: var það þá, sem leiguminn-
 um þurungs var seld á leigu frá því að jörð-
 imar Artún y Bistidur voru seldar og urdu
 privat eign. Og hvaða laxveid: var þá seld

með afsalebréfinis af 11. Dec. 1853. Meir skilst
 ekki belur en það sé mótparturinn sem með
 þessu innfulterar konunginn að hann hef-
 selt laxveidina í Ellidaám tvívar. Ekki held-
 ur skal og þá meir til orða, hvort mótpartur-
 inn hargis í þeim orðum að konungur
 hafi ekki getað selt aðalsteinaða laxveid-
 ina fyrir laud-gagnstefnauda, því þetta er
 byggð á folikum grundvelli. Fyrir það fyrst
 átti gagnstefnaud: ekki með laud á
 þeim tíma, sem konungur tók veidina
 frá jörðunum og ákilda sé sjálfum hana,
 og í annan stað er það notvitt, að fyrir
 meiri gagnstefnauda átt frá 1815 hafa
 þessandi viderkennit, að þeir öllu euga
 í ölu, laxveidinni, eða þeim þingum á
 þessum konungu höllu að þess jörðu-
 ána, evis og frá þessum hafi verið, ~~þetta~~
 en þetta er áldungis spá og þess dikkun, sem
 þess almáttuga þingastefna frá 1863
 myndar inn ganginn til en þess þingast-
 er gagnstefnauda 1868 og 1869 textaus þess
 evis eða áleggjinnu. En og vil þess spyrja
 hvort gagnstefnaud, sem í 50 ár hefi þess
 að og ekki lokid upp munninn sínum
 um að hann öllu veina laxveid: í Ellid-
 áám, sem er það sama sem á viderkenna
 sjálfstötum veidirett konungs og hans kaup-

næsta, hvort heldur leyfðar manna eða kaup
 anda, ekki með þessari löngu þögn nafi
 viðskemmt þess; gjalpslota veidiréttindi?
 Eý held þyllilega. þó að mótparturinn þykki
 íþ geta samnað, að einhverri tíma nafi
 getað veidit einstaka lax fyrir laud. þinn.
 a efi jarda með ánum, gefur þetta konum
 euga sinnar fyrir að laxveidirétturinn
 nafi veidit seldur, með þeim gagnvart fac
 to, að ámar ávallt nafi veidit þverjirtar
 hit meðra, enda skal of þis á eþri reyna
 fram á, að vitnisburður huf mundar
 Jacobsnar, sem x einka haust og stytta
 mótpartius, sammar einniti að eí veidit
 sem þann talas um þess veidit öldungis
 "þilpeldig", en eugin jöps og stöðug veidit, end
 a kaumar líka vitnid vid, að ein mittum
 þess tíma á Vatnseuda, nafi þverjirting
 ar veidit brúkaðar, ánum. Mótparturinn
 vinnur þis frá þessari hlid ekki þis þó þu
 lato til einnarar, að laxveidit nafi veidit
 seld með jirdunum, enda þess þann og
 jand veit; að leida vitni um það atrid
 þis það re fyrir fram gefid að slík vitna
 leitla mundi alveg fella þann. Yo' og ei
 reynla svo, audax" "djarfur", "orkamfalinn"
 (mótpartius orð bl 40) ekki einungis á ugg
 að konungu nafi selt alla laxveidit; illiðan

með afsalabréfinu N. Dec. 1853, heldur og að
 þetta sé undir vextri þessa máls, einsmitt
 fyrir snótparturinn, eridige Dedustionordid
 miklu Góraru en þó þess nokkum tínu
 áður veid. —

Aðls 21. regis snótparturinn að og med, vel-
 berognu þu (á hjálprast á vera velberaad þess) ^{sit venia ignoratia}
 hafi gengid fram þó þú að afsalabréfid N.
 Dec 1853 einungis heinsiti að Saltefrændu
 veidimáta þann sem samkodomur í Jónsb.
 Ltt 56. Er þó snótparturinn þúinn, að gleygn
 a þó að og þess einsmitt farid heintu þann,
 að veidimáti laudslaganna vori sem sensus
 strictior innifalinn í þeim senu Ratióri
 sem liggja hlýtur í þessum ordum: „Med
 alle de Rettigheder, Likemel fra gammel
 Tid fulgt have“, of að sálu veidarinnar á
 epli að vera línt gabb, eiss og snótpartur-
 inn andgáanlega vill vera láta, þú eftir haur
 þessingju þessu Saltefrændu sem eig-
 andi epli að kaupá veidarinn fyrir Ar-
 liss og Brústada land. Leyri snótpartur-
 inn þann þúnt er hann þannig þess
 vidid! og regj þar á móti að Saltefrændu
 hafi keypt epli að eiss laudvirétt þessara
 eissa eignarjarda heldur og altra þinnara
 jarda upp með ánum, of þetta er lid þanna
 í málinu. En sé svo þó veidinn eftir þó

sem of áður lífi suðr þjóða bítuðo orðin
 eign þess ríj, sem eftir grundvallar löjurn
 Danaveldis er utdrúkelij of megin þess
 miðjaf til áttunnir ni utkomand. löj
 meyna of þazga. In löjok sem þess orð-
 þrotunnir stíllir upp á bls 41-42 hvar af
 ályktunnir er of lauveidvittunnir qv. aldri
 til ályfðar geti áttinn genginn á mundunnir
 á þalokjanda of þann sé i alla stöð; ölofj
 a of þornun þennir, samt þessi orð
 um róni þess; með þess jóni þess;
 niatannur þroti þess þess of þann in-
 directe vitunnir of þennur þess
 undan skilit lauveidinn; róni of þess-
 ingu þess anna upp með áttinn of þess-
 un tinnu - er of þessinn la kott; þess
 þann of þessinn orð þess of of þessinn þann
 unni of endannur lítlu glid; af þessinn
 þess. In þess orð þessinn unni róni
 þess of eftir þess þessinn þessinn þess of þessinn
 of þessinn ekk; skil; þessinn tekinn of þessinn
 unni of þessinn of þessinn þessinn; unni
 settar unni þessinn eftir of þessinn þessinn
 þessinn 10 apríl. 1867 þess of þessinn
 þessinn þessinn þessinn þessinn þessinn
 þessinn of þessinn of unni þessinn þessinn
 þessinn of þessinn, þessinn of þessinn of
 orði of þessinn unni of þessinn þessinn

sem mót þarhúrninn hét með rýris, þar
 sem það er augljóst, af því sem fram er
 komið í máli þessu að við opnið herra
 hafði stöðug afkifti af veidinni alla þann
 tíma, & hún var í höndum leigusmanns
 & kunnings, & hit opnið herra hefir vísað til
 þessa speini unkvortunninn; líka stöpu
 þeirri er mót þarhúrninn mið heldur. Því
 við opnið herra hefir stöðuglega haft full
 kunnasta stöpu til að þekkja ástand lax
 veitarinnar & hlutað eigendur nafna ekki
 sparad að kvarta yfir þessum, & þó meðal
 annars Rkbr. 26. apríls. 1749 (á meðan veid-
 in er var rekis fyrir kunnings reikning)
 23. maím. 1829 & 6. febr. 1830; hvortveggja
 þetta ánefnum mót þarhúrninn & því vther-
 sig ástand held. Þessum er rýris kunnings-
 urkundur 9. maím. 1857 & við opnið herra
 hefir mjög vel þekkt veidinnatann í all-
 itáinn (þetta ást kem laxveidinn þess í
 hendur leigusmanninn kunnings) og
 þessi ást kemur inniheldur gjöfvel áber-
 linn til hald fyrir þó verandi leigusmann
 til að halda áfram veidinnatannum
 með laxakistum, sem er óad skilja-
 legar frá þessum góðum (at hólde Laxakistun
 ne fur egen Rýris & vedlige), því kisturn
 er geuzu á leigus sem Inventarium veidar-

innar manni fram af manni, en jafn-
 framt inni heldur iðskurdurinn epp-
 lypingunum, hvers veidinnáti þess veidinná-
 us. Hitt um odda ástand lauveidinnar
 er þannig grundad á fullri Þróttgædd
 hins opiðbera um tínu rétt til veidinnar
 með þriðri móti sem þinn ávallt frá alda
 Edli þess veidinnáti rekis og það heinsinnis
 i réttshaldi lauveidinnar sem á framman
 & sagt. Eý þykist vera þinnis áð reyna þess
 oft og greinsilega, áð þinn veigur sem eigandi
 alra jafnanna með ánum frá þalli til þinn
 var innáttinnalega þess áð taka þriðri þess
 alla lauveidinnar, þriðri þess sem veidinnáð áð
 um líkindum var áð þriðri þess þess (sjá
 máldagann 12 35 og það sem er þess íð af
 þinnu þess, eftir þess, sem þann Edliliga
 Edliliga áð skiljast), innáttinnalega þess
 áð þess jafninnar og valda gjálfur veidinnis
 og þann innáttinnalega þess gjálfur þess,
 það reyna áð þann þessinnáttinnalega og þessinnáttinnalega
 iðskurdinn, & og þessinnáttinnalega þess og þessinnáttinnalega
 gagnþessinnalega og þessinnáttinnalega þessinnáttinnalega
 við þinninnáttinnalega þessinnáttinnalega þessinnáttinnalega
 36 þá þessinnáttinnalega þessinnáttinnalega "þessinnáttinnalega
 þessinnáttinnalega Þessinnáttinnalega" & þanninnáttinnalega
 þessinnáttinnalega þessinnáttinnalega til áð ráðinnáttinnalega
 innáttinnalega, þessinnáttinnalega Þessinnáttinnalega

þogis "Kauðhaftizhedu" "D gopulefrand.
 leitir i ljós þetta gífurlega allþof: ~~D~~ Dat
 skapanda með laxuð: mätoum: Ellidáinn
 en hann vill ekkert af þessu skilja, af því það
 er ekki noll fyrir haus i myndada veidiretti
 en og veid sáum á haldra mäs þit þess, þar
 sem það er þegar lekið fram i söknarreguli
 minni af H. seft. f. á. (vitharstjal N 2)

Þy veid seiktaklega á mät meðla þús, sem
 mät þarþeim. þer mäs á bris á nafaját-
 á (bls 45) á þius gamla voggarðo sjáist
 enn þá meki nedur við sjó. Þy þess euf
 á merki þessa garðo sjáist út á leirunum
 það er á skilja laugt fyrir meðan flöðuál
 eða laugt fyrir meðan þann stáð, þvar
 áms afala: sjóinn með þáflóð; en mál.
 duginn áyrir það ljóslega, á á vir garðar
 þafa veid: sjálfum ánnun en þess garð
 er voggarðurinn: orðinn réttur mekkinn
 er það nefis of eða hlid á á, þvar vel var
 fyrir greyð með flöð: en þá með fjörn. þess
 á garður þess eftir eð. hlutarinn veid þer
 mæunt, of getur ekki veid á þann: sem
 á mál dagannun er mekkur, með þess orða
 hiltoki, þegar gjörð er: á eða af er kleypt,
 heldur kleyptur þess ákvörðun á meina áðra
 garða loemslago nf. bóð: facta garða of kleypt-
 ugarða i árnviltunum sjálfum upp með

höfnunum, eins og ef nefi áður tekid
 fram og máldaginn gengur ekki á
 annað eum að skifta veidinni, allri rýkna
 daga veidi, og Notuadinn um við naua, milli
 allra eigeudanna að réttu hlutfali, en inni
 heldur euga beudisgu um nokkurn ^{ólegðis-}~~abigðis-~~
 an veidimáta, né kunnigjöris eiz sem
 baum gegn nokkrum sem helit veidimáta
 heldur að eiss signis að þó nefi veitt verid
 sumpok með flöt gördum og auct. sumpok
 með afhluygnum. Eiz nefi aldrei rask, að þess
 kapólitku herras og nard stjöras nafi rök und
 is sig laxveidinni gegn lögun, heldur
 miklu fremsur gefid að þess nafi vord rétt
 ilega að henni kommit, líkast fyrir rálu-
 gjafis ^{heft} (líkast), fyrir saluggjof eiss neanns; mót
 pastusius nefis þar á móti stad vofu, að þessas
 4 geistlegu blöðsannis máldagaus nafi áttu all
 arjandi með ánum, og ef svo var þó vörur
 þess í sínum götu réttindum til að laka
 allan laxinn úr ánum, eiss og þess eftir
 máldagum um gáttu gjörb; þann er alls
 stekt þess til mindrunar og þó kafa þess eissig
 i vordveggja tilfellinu haft veidinn fjöla tituls
 eiss og konungur seinnu, en fyrir þessu
 e eissig rät gjörb i eingaugisum til sta
 fram á þannum fyrir þessu. sem mót þessu
 eiss nefis skiptshold þess á bls 47-48, þó

hann ekki ekkil neitt í honum eða af grein-
 ilegs. er af þessu Referati hátt á bls 48, 4.
 linnu ofan frá: neque his acquirendi. ^{magis} ~~potius~~
 &c.; euda nefis mót þarburum líka
 viturkennut að Jónsb. Átt. 26. Kap. in fine
 gjörir ráð fyrir hefð. Ey nefis þó með góðri
 ástæðu kallað ástand veidarinnar; Átt.
 stáans exceptionell, þar sem hófundur
 formálaus fyrir þrágás, sem eigin mun
 neita að nefis verid juristi, telgur, eða af grei-
 nefndur Kap. Jónsbókar. líkar meðan tekur
 eingar úafa til verid. þó til úvers var að
 nefna þó, eða úverjum gat dattid! þug
 að nefna þó, ef þó voru ekki til? — En hvor
 eru mi af þessu á mót þau föglegu vikur, er
 mót þarburum skal úafa til þess, að hann
 á, ef hann vil órdentur vera? þá nefis
 ekki rétt neitt til ferda þeirra eða í þessu máli
 þó laudstogin, að al. Rói vauke mót þarbur-
 um, geta ekki þrattid þá meðan tekur
 er þau gjálf að mittera, eða með áðrum
 ordum aðalregla þeirra getur ekki ord áan
 vundelig" við þó meðan tekur, er þau
 gjálf gjöra ráð fyrir. Og mi húsildar stjól
 mót þarburum! þau nefna ekki með minni end-
 laxu. En fyrst laxuendin eða mite þó
 titulo var þó skilur þóðum og "vithedlegur"
 var í höndum konungs, sem eiganda jarðanna

bot: fyrir of eftir að þó urðu þrjátíu sign, þá
 hefur vafalæust mátt orðid með þerum orð-
 um að afhenda laxveid; með jörðunum
 af minni á að geta álitit með þeim keypt.
 Eftir mót þótti þú náðlega, að kenningur þess
 leiðt þáttinnar manni fram af manni
 með öllum hlumindum til lauds og vatns
 og þú einnig með laxveidinni. Þó var með
 sammas mót þessurinn þetta, gagnvart
 þeim upplýsingum er af þess til forð allt
 frá mittju 18. aldar, bot: af þessurinn og
 skrifunum sínum um þessa manna og af
 fleisum bréfum stjórnsáttinnar bot: frá
 fyrri og þessari öld. Mót þessurinn þess (bls
 49) skorað á mig að sýna eitt einasta bygg-
 ingar bréf fyrir jörðunum þess, þess laxveid-
 in sé undan skilinn; og svara þú á sama
 hátt einn og með afsalbréfinum, að laxveid-
 in hlaut: þess að vera þessurinn nept, af
 þess átti að vera byggð með jörðunum,
 enda sýnir þessurinn 6. febr 1830 uppó-
 beitti eigandans að Elitavatni og Vatns-
 enda, þessurinn bot: kammerid og eigands
 þessurinn veit þess með vitandi, kammerid
 að þó gat ekki fyrir þessurinn þessurinn leig-
 manni kenningu að þessurinn áttinnar af
 þessurinn þessurinn keypt þessurinn áttinnar
 og eigandans, að þessurinn ekki átti þessurinn

ammarar veid: en ritunys veid: En þetta
 er órókus rothur þess, að leiðu nemu kenunyo
 eins meðan kenungur átti sjálfur jafnöm-
 as nafn notað veidina á sama hátt, sem
 hvi er umkvartað (í bréfi Jóns Jónssonar til
 Rentskammerersins). En það er líka áminnað
 eftir tektuvert við þau 2 bréf kammerersins
 af 6. febr. 1830 (Loodaup. for Island IX bls. 482),
 það upplýga, að konferens ród íopuensis
 hefir ókkað sei að úlfora þetta ápekka „Ma-
 neuore“ þessi sem nú er brúkað, að ofa upp
 þá, sem upp með ánum bjuggu, einuengis
 með þeim misnumur að þó átti þriðid að
 hegga badi hit lands of sjáfar, en nú er það
 landstormurinn“ einn, sem á ádagora, ofh-
 is að neofloti Langarness of Klepps marna
 er eydi lagdur, með höðslarrettardinn 10. apr.
 1867. Með hverju sama er mót þar þessum
 gagnvark þessum upplýsingum (þessum
 & Rentskammerersbréfum of bréfinn 26. apr.
 1749) of þri fasto að laxveid in ávallt þef-
 er veid fram in með laxakidum (ofa ken-
 ungs in ehurð 9. mai 1757 Loodaup. of M. III
 bls. 276, hvor einnig seið þess á fiskur, Ofte
 of Smiaafisk“ er halið með veidinn) að
 laxveid in hafi veid byggð með jrdunum
 of seld með þeim einu of nam regis á bls 49?
 Eftir ókka að gagnvefandi hefð gjörð betur: að

þara sís þá prostibútionum sem slékk alveg fót-
 alaust uppáttand þigs konum, og þá
 greynir að þjó landstornum eyðilagðum
 fyrir algjörðan skort á „holdbarl þrigg ma-
 teriale“, eins og fyrir ofanefndum flota
 fái. —

— Það er eitt ^{skilid} lioð ^{skilid} í því þegar mät-
 þodurinn á bls. 51 þess regis að leigjast.
 málarnir af 1791 og 1828 vitur um beinath
 og skyrtu. Þann til hius forma lofleysu veid-
 imáta eftir máld. 1235. Það er gott, að hann
 viturkennir þetta, þri þar með þess hann gef-
 id það, sem og áður þessi mifererad, að hinas
 geistlegu stofnunar í hit máldogaus, hafa veitt
 um þverjörðingum, og tekið þverju brúndu,
 sem inn í ársarra gekk. Þetta er og alveg
 samkvæmt þri er séð af ástötunum til þin-
 ungs úrskurðar 9. maí 1757, þri þar er það
 met þerum orðum gefit, að landfogtinn
 móður fram af manni, hafi þengid urrida
 og smáfiska: smá silung sem: kúturn
 ar kinnu, svo sem umboðstann fyrir um
 stanzhaus vid laxveidina, og það sama
 kemur fram: Runtukannur me þrjú
 af 6. febr. 1830, þar sem sagt er að sigandi. All
 itavatus og vatnsenda, hafi kvartad yfir
 að euzinn silungur geti smoyid girðing-
 ar þinung þeigmannu. Eytla þri að hiri

einsoð líka í lýsingri Horrebowsa' lasveidimi
 í Ellidaám, liggi lýslega, hvað leiguskilmál-
 anna „Uvens Afdomning“ þýðir, nefnilega þá
 þoergarda, sem enginn fiskur, hvorki stór né
 líill, getur ímögid, og það þarf þannig alveg
 ekki að reuúvera til mótpartans djúpséttu
 philologiska þekkingar um þetta atrid. nema
 til þess að sama, að þann með þu' að skipa
 lýólfi sí' orðs, að sjúfa hleypugardim þann
 9. Augúst f.á. hefur sklad sjer að þanna
 adalsteftuanda þá veid; er mótparturinn
 kammast sjálfur við að þonum sjé heimilúts
 afhleypuúveidina. þegar mótparturinn segir, að
 „Afdomning“ sjé enginn veid; í sjálfu sjer
 eptir þeim skilningi sem eg legg í orðid, og
 sem hid philologiska eðli orðins vjnis að
 er sjektur, þá er það að vísu rétt, en eg
 bid þess gatt, að orðid er í leiguskilmálmál-
 um sett; hid nánasta samband við lara-
 kisturnar og er þu' að skilja sem pendent
 til þeirra, einsoð þar stóð: kistinn og kisti-
gördinn = kister með behörige domningar.

Þessu vort skal eg nú eptir tilnóðum
 mótpartans taka hid framlagða þingvitni
 hans, N° 54, til „gödfúsras“ yfirvegrinar. Hvað
 upplýsir nú þetta þingvitni? það, að

lagvart hafi orðit á efri bónum með ánum við
 og við, en ekki á hverju ári, (svar til 3ja
 spurn.) ad það hafi verið líka þann ári að
 ekkert veiddist, og áptur ánum á er hann
 veiddi fáa laxa, sém hann áleit gengna í
 árur ári en laxakistur og gæðar voru
 í þann lagði (svar til 11. spurn.) ad eit ári,
 sém talvert veiddist þar, hafi veiddist
 svo til komin, á laxum við afhleypu
 veidmanns náð. ad komast upp undir
 Skófoss í miðkvíslina, hvar vatninn
 var hleypst og lá þar í 2 daga, og gat þann
 í laginn í þetta skipti komast upp eftir
 ánum (svar til 18 spurn.) ad annað ári,
 þegar vitnið veiddi 630 laxa, hafi veiddist
 svo undir komin, ad gríndvöllis-
 inn undir laxakistum leigimanns hafi
 bílad og laxum þannig hafi smogit
 undir þor og ad þetta hafi verið 1846 (svar
 til 18 spurn.) ad kistugæðar leigimanns
 Scheels hafi verið einbláur, og ad almenn
 hafi verið áleit á laxum góti komast
 uppsýnis þá samt ad vitnið hafi keyrt
 það, ad Masfellsvottarnum hafi verið
 með afhleypu fyrir afan veiditakmörk
 leigimanns, (svar til 18 spurn.) Hér er það ad

eins um 2 árs á bala, sem mótparturinn gætur
 sagt að lax hafi verið ofan veidtakmarka leigri-
 manni, af öllum þeim 15 árunum, sem vituð þjó-
 á Vatnscuda, og hodi þessi árs var veidin, hl-
 feldig; þarsém latinn annað árið fyrir klauf-
 skap hlutadeiganda við afhleysnuna komðhúsp-
 fyrir veidtakmörk leigri manni, eða vatnið
 fyrir þessáskap hans var látið liggja 2 daga
 í miðlörslummi, og grúndvöllurinn undirskil-
 unum tiladí tít árið (1846), þegar leigri manni
 að líkindum ekki gat fengið vinnufólk til
 að beta skadann fyrir sakir Moslingasótt
 arinnar, er þá gætt um land þessi tvö veidi-
 ár sama þriðjungið það gagnstæða þriðjungi
 mótparturinn öllast til að þanní sammi, þrið-
 i þessari upphlysingunni liggur skert annað en það,
 að í reglunni veiddist annaðhvort enginn, eða
 aðeins í árfairi laxar, og það stundum þeir er
 gengni vorri í ána áðin en laxa histurinn
 vorri lagdas í hana (sv. tilh. sp.), en þessi 2 árs
 eru undantekning frá reglunni. Ad histigardan
 leigri manni skelti hafi verið einbládnig
 á þjótti gætur vel verið, en þar með er
 ekki samad að þinn ofarbeiandi með
 ánum hafi haft nokkurt jús gæsitum

til þess að svo skyldu vera, allraðist þegar það
 er sannað, að á veiditíma komu og sjálfo
 voru gæðarmis svo þjottir, at ingen lax
 hann komme igjennem (væðarskjál 19) og það
 er staðhaft í merkum ritum að svo hafi
 verið fram á árin 1781-84; það er ekki
 heldur veitt útskýrt um þá miklu veidum
 þessir gæðar skuli hafa sleppt ysmunum síg,
 og ephirteltaverk er það að skýsla vitninnu
 Brand Jacobsonar, sem þó bjó 2 ár í Vatnu
 enda á veiditíma Scheels, gjörir mjög lítlu
 laxveidum; uppfra í árinu á sínu tíð, og
 telur það hafa verið alls sinu sinu aðfeng-
 ikt hafi eða 40-50 laxar um allt þann tíð
 á þessum nam á Vatnunda. það er
 með öllum samum segja um þessa veidum
 Vatnundanna og annara úppum áin-
 um þáandi að exceptis firmat regulam,
 sem er sí, að engin laxveidum þessum nokk-
 urtíma fylgt hinum efri jöðum
 með árinu frekari heldur en mi er, þótt
 einhverntíma aðeins endum og sinnum
 flein eða þess laxar kúmu. að hafa sleppt
 úppfyrir við afhleypum leigumanna fyrir
 handaskal eða hilduleysi þeirra, er að veid-
 um hafa staðid. Þy segja það um þy
 held þá þátt fram að laxveidum árinu

þid efra er ein þinn sama og verid þess, þó að
 "Chance" er ávallt þinn sama fyrir þú að það
 grundvöllurinn undir kistunum, eða eitthvað
 annað, geti tilad, og fyrir þú að lat geti slappit
 uppskrifir við afhleypuna, auk þess sem mi er líkara
 til að meira veidist fyrir það að aðalstefnuandi
 sleppi uppskrifir sólarhrings veidi í hverri villi,
 hvað aldrei þessu áður gjört verid. Mítparturinn
 þessi gjört þessu í þú við sjálfan sig að láta
 þetta þingvitni ástakið, þú allur þlorinn
 á skýrslum vitnanna sýnis einmitt þá með
 vitund, að leigjinnadur þorunnar mátti og átti.
 Þá taka þuvern lat úr áminni á þinni veidi.
 Svödi, ef þann gat, og að þess þinnir ofar-
 búandi höfðu latveidi aðeins þegar leigjinn-
 manni misþessuadist þetta. Eftir kistugardar
 Scheels þafi verid einbláinn og ónýtir getur
 mikid vel þafa átt sjer stad eustökunum
 úns, en að lat þafi getad þarid í gegnum
 þess, þess veita og algjörlega, þú ef svo var,
 þá er það áskiljanlegt, hvar fyrir þann nokk-
 urhina lagt kistur í árnar og bakad
 sjer þar með ekki allitinn þóttad, enda
 sýnis skýrsla þrand þacobstonar, að latveidi
 þid efra með áminni þessu ekki verid meir
 þá ein í þid vitnisins Gudmúndar, þú
 aðalefni þennar er það, að sýnis lat-

í Ellidaánum, þar sem hann talar um
 Drábarnefveidina, heldur um veidi-
 máta sem tilkæðis er í Lygnum vöts-
 um amarráðar í laudinu, "lignum
 hos os skeer í en tiskepark?"
 Gætla að lidja mótpartum að vera
 ekki að terva fram frumvarp alþingis-
 ins frá 1867, þó fyrst er mi það, að
 stjórnmis hefur fundit í þó svo mikla
 agubúna, — einog vonlegt var, þar sem það
 er af sömni rötum nimmid sem his, al-
 máduga" frá 1863, + að him hefur sent
 það umbrómumum til yfarleysi úsfi-
 lýsinga, og eg vona að umbjóðandi minn, sem
 eigandi laxveidinnar í Ellidaám, þá tal-
 að eit and með í þó máli, og þarust eru
 Englendingar að minnsta kosti þegar um, of
 til vill, þarinn að efast um, hvort þeir
 hafi tekið málið — laxveidamálið — rjett í
 lögnum sínum um þessa veidi með tilliti
 til þess rjettar, og þeirra lög þafa gefid him-
 um afarluandi. Gæt mótumli þó fast-
 þga, að laxveidris í Ellidaám rje minni
 um en him hefur áður verið; um þetta
 mál veit mótparturinn skkerl, og það kemur

honum heldur ekki við, þó hann á
 ekkert í hemni og verður aldrei, á
 þann hátt sem hann hefur byrjað,
 eigandi á nokkrum minnsta hluta
 — hennar. Mótparturinn hefur gengið
 sig í ordatiltaki sem eg hefi viðhafð,
 af því það getur verið tvívegt, það nefni
 lega, að lesinn hlápsi niðureptri á milli
 til sjáfar, þegar hann fimi, að vernd
 rými; eg hefi brúkað orðið, til sjáfar
 í sömni þýðingú sem, í stefni til
 sjáfar, en það sjá hver maður, að mein-
 ingin getur ekki verið sú, að sé lað,
 sem kominn er einu sinni uppi fyrir
 kisturnar, geti komið til sjáfar aftur
 á meðan kisturnar liggja. Það er mjög
 sama hvort mótparturinn trív þó
 eða ekki, að margir menn, og meðal
 þeirra hafi skiptamtíu og land-
 þægi, hafa sjá fjölda laga í áttum
 fyrir afan kisturnar, og það er
 allt ekki þetta atríð neitt áridandi fyrir
 málið, þar sem aðalstefnandi er ekki
 skyldur til að sleppa nokkurn ein-

ískri bröndu úpp fyrir kisturnar, en það er
 samt engi að síðis veit að hann gjörir
 þetta, til þess að latum geti lagt trogn
 síu hvar sem hann helst vill í ánimu, til
 hagnadar fyrir eftirkomandi ára veidi
 og er þetta Hensyn þegar nozilegt til að
 sama, að hann sleppi sólarhringsveidi í
 hverri viki úpp fyrir kisturnar. Það er
 ofúrlengt fyrir mótpartim að segja, að þótti
 Harrebaw, Eggert Þáströð, Bjarni Pálsson og
 Skúli landfógeti Magnússon hafi sjed veidimát-
 am í Ellidaam og ekkert þekkt til ástand-
 inó þar. Hvað sambuamt þetta er sam-
 leikaminn má þegar marka í þess, að allir
 þessir menn íkerifúðri ex officio eða eft-
 ir odri íkerifúðri, og það er þýsna eozit
 af mótpartim að segja, að íkeris
 menn hafi ístadhoft það, er þeir ekki
 þekktu til, sínsog mótpartim sjálfur
 í þessu falli gjörir, en einkum verda þessu
 freki áamindi mótpartim augljós og
 ápreifanleg í þessu ofur hvað Skúla
 landfógeta Magnússon overkis, þess hann

var einmitt þá landfógeti, sem heimtali
 að ganga inni hið fyrsta leigubodi 1757
 til þess að líða ekki halla við mörkur
 þeirra smábranda, sem hann og for-
 menn hans höfðu fengið af latakisti-
 veidinni. Hann varð landfógeti 9. Decbr
 1749 og fór frá 1793 (sjá Öptirnoli 18.
 aldar bls. 66) og er alþýmurs bosi að skyn-
 semis og digneði, og hann skyldi hafa
 verið óþýmurs þvi, þvering þess
 veidi var háttad, er hann sjálfur
 hafði yfirinnvið með þegar möt-
 parturinn fer að sína vanþekkingi
 þessa merkismanns af ordatiltökum
 hans, þá lendir hann í eintómum
 úhvíunungi, þvi hver getur sagt
 að vatni milli Ellidavatus og Letusenta
 sje ^{annad en} en líden þerikvandsindis? en
 hið er alþýmugt, að Ellidav, og (þ)vatu
 það er til þeirra verms, er aðgreiningin
 milli Kjósar- og Gullbringusýstis, enda
 er eg viss um, að Rjettirnis álita alla
 skýrseti Skúla landfógeta Magnússonar
 langtun merkari en það elúdur, sem
 sjev er að leitast við að hártaga

hana og rífa hana midis.

Eg tek nýs mjög létt hótanir gagnstefu-
anda og höðrúyrði gagnvart nýs í bls 59
og 60, af því eg veit að þetta er allt sprokkið
af hans miklu „Nerveusitet“, og skal eg því
ekki ansa þeins Expectationum minnsta
ordi, svo eg ekki hafi það í samvitkun
minni að hann fái krampaðlag, eða
„lenji höftinni við múrim“ og rotti sig,
og eins lítið skal eg hjer taka upp aftur
það, er eg hefi sagt um skadabótakröfu
hans, hann hefur engan skada lítið og
engna „Creditpille“, en yfir því sem eg
hefi tilfort í þessa ítefni hefur hann
fengið flog af „Nerveusitet“, sem hefur brot
ist út í kröfu um Mortification og sékt
fyrr mig. Hefti eg t. d. til að finna
þeins ordum minnum, að hann, gagn-
stefnandi, engann Credit hafi, sagt að
hann lagi fyrir lögsöknum árlega um
skuldir, og það enda í forskuldir úmarr-
hverjar, hefti eg sagt, að hann hefti það
skuldarnáti gagnvart marmi, sem hefti.

leigh homms vinnu sína, en hann ekki
 borgar, hefti eg sagt, að hann ekki í þá
 hefti greitt vexti af ómyrðungs fjá, er inni
 stodi hjá homms gegn hans eigin hand-
 skript, o. s. frv. o. s. frv., þó hefti hann
 með einhverskonar rjetti og „Austand“
 getad fengid úngetim mortificationas
 og sektar-paralyomis, en þarad mér
 þefur ekki doðið í hug að segja neitt af
 þessu, atla og það megj virdash mér til
 vorkúnas, þó eg hafi leyft mér að draga
 Credit hans í efa, og mótmæli þó hard-
 lega kröfu hans í þessa stefnu, einuog
 einnig skadabótakröfummi; senn þó ástæða
 lausri og með állu, hvort senn heldur
 er litid til hans fyrirborna lauveita-
 misri eða þess engjaspillis, er hann
 þykist hafa orðit fyrir, og svo gefurleg,
 að hvers ekki nor veinni átt.

Ad svo moltri mótmæli eg állu ósömmu
 og ósömmu hjá mótpartimmi, en rjer-
 staklega þó, að adalstefnandi vexti á
 nokkurn annan hátt í illidám, en í þeim
 þefur neitt verid frá aldaðli, held mér
 til þeirra rjettartrafa, er eg áður hefi
 framfot í skjölum mínum N° 2,

16 og 34 á bls 3, 15 og 31 og legg málið í dóms með
naúðsynlegri ískilyrði.

Í lykktím skal þess getið að þarsens
dagur er, er austuráin varð þútt að kvöldi í
fyrra sámas, er útilátið eftir á bls. 42 í sök-
arskjali N° 34, þá átti þar að hafa staðið 22.
júni.

Reykjavík 1. júní 1870
P. Guðjónsen

Til hjeradsrjetta Gullbringu- og Kjósarsýslu.
Lagt fram í aukarjetti Kjósar og Gullbringusýslu
1. júní 1870. A. Þorsteinsson
setur

reikn 575-74.

Herra organisti P. Guðjónsen hjáð þar með
frá, að hann yrdi að beidast þess, að vitni þar,
sem hefdi verið afheyrt þann 2. og 10. febr. þ.á.
vori látið staðfesta framþúð sínu með eidi.
Tyrir hönd stefnda og gagnvokkjanda
matti herra yfirrjetta-prokurator Jóns Guðmúnd-
son, sem hjáð frá, að hann fyrir sitt leyti ekki
hefdi neitt á móti því, að sjálf viðfesting vitnamna
þori fram, en hann yrdi að geyma rjetta
sinn fullkomlega og í öllum tilliti áskertan til
vindis aðalsókninni. Í mótunsla inniheldi,
og efni framþúðanna hima einstök, hodi í heild sinni

sjerstaklega, að þó' leyti sem framkvæmdur þeirra
 lyti að „ungundur“ þeirra eða „áliti“ um þá hluti
 eða abvik málsins, sem þeir hafa verið spurðir
 um, þar sem þeir sjá til þess „vilkaartlig“
 kvæddis af aðalhöfundum, áns löglegrar til-
 klúðunar og vanalegrar af rjettarins hálfu, og
 áns samsýkkis mótþarkins. Uppf. statf.

Moti fyrir rjettinum vitnid Jón Jónsson,
 heyrði upplésum framburð síum frá 2. febr. þ. d.
 og skýrslu sína af 15 júlí þ. d., og ástadfesti
 hana ány til eidfestingar.

Moti fyrir rjettinum vitnid Kláus
 Bjarnason frá Alíkastáðum, heyrði fram-
 burð síum frá 2. febr. þ. d. upplésum og stat-
 festi hann hann með þeirri breytingu, að
 svar hans til II. spursmáts þyrfti að breytast
 á þá leid, að það væri afmikið sagt, að
 enginn skapna þá hefði getað gengid
 uppi súdurána, þó' hann hefði meint, að
 enginn lat hefði getað komist upp í kíttina,
 en sjóbirtingar og annað smáfiski hefði
 getað gengid upp ána. Vitnid stadfesti
 einnig þá skriflegu skýrslu, rjettarskjöld
 N° 5 að 2, sem hann heyrði upplésum, og
 það hefur gefid að sínu leyti, en ein-
 ungis um lýsinguna af ánum þarum

3 fúls' f. d. - uppf. stadf.

Motti fyrir rjettiminn Bjarni Bjarnarson, beyrdi
uppleiðna framboð sína, og hann gaf fyrir rjett-
iminn 2. febrúar f. d. og stadfesti hann á ný, sam-
samleikaminn samkomman. uppf.

Motti fyrir rjettiminn fátöðrafulltrúsi Jóni
Arnarson, þens beyrdi uppleiðna skýrslu þá, og hann
gaf fyrir rjettiminn 2. febr. f. d. hvergi hann stad-
festi á ný, sömuleiðis var uppleiðid fyrir
honnus skjalið N° 4 ad 2, og inniheldur skadinn
vitnisinn og mat eptir útreifningu þjeradðans
arans af 30. fúns' f. d. og stadfesti vitnis fram-
boð þenna og skýrslu til eidsfestingar, með
þeirri breytingu, að vatnshodinn í norðurlámi var
náðkomara tiltekinn í skadinnargjörðinni með
ordinninn, í miðjan legg í gardinninn. heldur en í
ívarinn er það hefur gefid þess vitni og brúkkad
ordis: "múnað meiri en í kálfa eða fet" uppf.

Motti fyrir rjettiminn Gúðmúndur Þóðarson í
Hólkoti, beyrdi uppleiðna skýrslu. þá er hann gaf
fyrir rjettiminn 2. febr. f. d. og kvæðt hann engu
hafa að breyta í heimi. uppf.

Motti fyrir rjettiminn Gúðni Þinarsson í Miðkalti,
beyrdi uppleiðna skýrslu þá, og hann gaf fyrir rjett-
iminn 10. febr. f. d. sömuleiðis var uppleiðid rjettarskjalið
N° 5 ad 2, dags. 15 fúls' l' dæg, og stadfesti hann á ný skýrslu
vína, þens og greint rjettarskjál, og kvæðt engu hafa

far við að bota, ^{breyta} Uppf.

Matti fyrir rjettinum þón Halldórson, sem
heyrði upplæsing framboð sínum frá 10. febr. þ.d.
og staðfesti hann ány sem samleiðkannum sam-

kuoman, og kvæðt engri þefa að breyta í honum.
Matti fyrir rjettinum vituid Linas þósson,
heyrði upplæsinga skýrslu þón, er hann hefur gefid
útes fyrir rjettinum 10. febr. þ.d. og staðfesti
hann hana ány og kvæðt ekki þurfa að breyta
neinu í henni. Uppf.

Matti fyrir rjettinum vituid Oddur Halldórson,
heyrði upplæsing framboð sínum fyrir rjettinum
frá 10. febr. þ.d. og staðfesti hann ány og
kvæðt engri þurfa að breyta í honum.

Þetta er að hris lögboðna árnimings-
voda eftir tilk. 22. Septbr. 1846, hafði verið
upplæsing fyrir vitnum, og þar löglega
undirbúin, staðfesti vitnin:

þón þósson,
Klaus Bjarnason,

Gudmundur Þordarson,

þón Halldórson, Linas þósson og A. Halldórson

með sínum sálubjálparæði vitnisfram-
boð þann og skýrslu, er þar hvert ein
sig þefa gefid í sökk þerrari og fyrir þeim
hefur verið upplæsing í dag.

Vitvaleidandið ískadi að vituid A. Oddur,
sem ekki gat með ídy, seima góh orðid
eidfestur.

Herra yfirlýðingarspektorator Jón Guðmundsson ásk
að að fá þrjú vikna frest og skjólinn sést þá.

Rættunum veitti þeim umbedna frest til
22. þ. m. kl. 12 und og ljósi skjólinn N° 156 m.

Rættunum uppsagt.

A. Þorsteinsson. - P. Guðjónsson. Jón Guðmundsson.

Pjetri Jónarson. Skúli Magnússon.

Ár 1870 hinn 25 þinn var aukargættur Guðbringu
og Þjórsarsýslu settur á skrifstofu þórsfógeta í
Reykjavíki og haldinn af kansellívaði; land- og
þórsfógeta A. Þorsteinsson sem settur dómara
með vottum Pjetri Jónarsoni og Jóni Þorgerðing
hvar þá var fyrirtekið málið
Kauþusadur H. Th. A. Thomsen

Assessor Benedikt Sveinsson.

Dómari þú get þess getid, að viðkúmsamrithis
sins hefdi málini verid frestat þangað til mi.

Þúvir hönd stefueta mosti proccurator
Jón Guðmundsson og þú get þess getid - eftir að þú
framlagt 2. þúf á milli málspartama sem rjett
arískjól - að einu þú samkomu þessum skjólinn
hefdi þarid þess áfleit vid adalskjanda að þú hans
nákosmari skjólinn um þad, það þad vorid helr,
er hann vildu nefngja í afstáðinnálverkinni

N° 25, svoad þar með yrði greitt bettur fyrir áreiðan-
gjörð, svo framt. mótparturinn ekki vildi frá-
falla henni, eins þefdi hann líka ordfost
þad við dómaraman sjálfan hvort áreiðan-
gjörð ad útvefudum meðdómnum á
hans leyti mundi geta fengist fram, en dóm-
arinn þefdi þá fyrst undan þri persónu-
lega sökum amríkis til þess eftir þann
20. þ. m. Þodí sálik þerra og sökum
undirtekta mótpartans í rjðstakjalum
N° 58 yrði hann þri m^o ad áreiðan
þer, 1° ad dómaraman gæti sjer þóknast
ad kvæðis meðdómnum í málið, og 2°
ad þannum mótti veitast hálfmánuðar
þrestis til ad láta fyrir taka áreiðan-
gjörð, fullkomma virtualeiduna ein megin
og svara í sökinni.

Rjðturinn veitti minn umbedna þrest
til virtualeidis og gjedi samfremur þann
ídag framlagðri skjöl, er voru m^o N° 57 og 58,
en ad þri leyti minn stefndi þer þar
þri fram, ad meðdómnum voru kvæðis
í málið, sjer staklega, til þess til voutanlegrar
áreiðan, þri minn dómaraman þalla þad
til yfirvegrinnar, og áskildi sjer afnot rjðtur
skjalanna hjá minnim stefnda eftir
hann kynni ad þurfa.

Skjölis N° 57 og 58 eru svo gjörðandi:

N° 57

Adurem eg sem málfarslumadur atterror
 B. Sveinstonas, í forboð- og laðveidamálum
 milli hans og kaupmanns A. Thomsens, fer að
 gjöra alvörrið ís að hafa fram regulega úr-
 reidargjöld til ítarlegru helginnar og staðfest-
 ingar afstöðumálverki því, er umbjóðandi
 minn hefur látið gjöra yfir vatusveitinger
 svæðid hans lögbandsid 3 fúli f. ú. einkan-
 lega áhroris og svo yfir adras þor „loca-
 titetes“ er þar með standa í sambandi; en
 þetta afstöðumálverk umbjóðanda minns
 er framlagt og aetrad N° 25, einsög þér
 minnið, þó vildi ^{eg þó} mega heidast yðar ein-
 dregni yfirþingarnum þad, þhvort þér
 herra, sem talemadur Thomsens kaup-
 manns, vilid ekki með minni móti frá-
 falla slíkri áreidargjöld og heldur taka
 málverkið gott og gilt einsög þad mið
 tiggur fyrir, að allu þó er áhroris þor
 „locale“ afstöður er þad yfirþingur og
 sem verda constateradas með áreidar-
 gjöld, annaðhvort einsög þor eru þarna
 dregnar upp og réttar á málverkum, edur
 einsög þor yrdi leidojettar (svo framt
 við áreidargjöldina þessindist, að slútt slíkra
 leidojettunga þyrfti við) og ef þess vori

engi kærhus, ad þeir þá 2° vildit gjöra svo vel at
 láta það mér þegar úppákætt, hver þau adak
 atviki oje, er þjer einhantlega vefengid og
 hussid yður ad geta þengid leidrjetk med áreidar-
 gjört; þvi yðar göðri bendingar min þetta
 svo na fyrir fram - er eg min verð einnig ad
 álita yður skylt ad gefa, svo fremi þer
 haldit fast fram þeim vefengingum yst
 ar, er áreidargjört valdi - geta áúdrítad
 hodi gjört sjálfum mjer áúdrítara ad beina
 áreidar- og skadunargjördinni til þeirra at-
 ridanna er fyrir vefengingunni erin höfd, og
 þar með getur áreidarinnómminum, og rjetk
 minum, sem þessi stjórna, greiddet svo
 stórnun megin til ad gefa sig við þeim
 einum atviki er þarinn þyrfti ad
 varnataka og constatera, eða leidrjetta.

Eg vil min i þessu tilliti einn leyfa
 mér ad taka fram, það sem áður var
 gjört af minni hendi innan rjetkas-
 ins i netur, ad þeim 2 atviki, er
 þer of hendi adalsokpudans hafid eink-
 anlega vefengt i þessu afstodinnálverki
 innbjáðanda min, er svo varit, ad min
 annad þeira - þetta min það, hvort
 "Storihylur" oje i Norduránni, þar sem
 þid adalsokjandinn nefnd þer móá-

fosi í yftekka máluverki, eða þó í súdurámmi þar
 sem þjör og ydast máluverk nefnd "Stórabyl",
 aðri nafni "Stórabyl" - verður ádrjáantega að
 engri upplýst með áreitargjörð, heldrives hver
 önnur, "Eðubitel" sem partana sjálfa greini
 í rúm innbyrdis - er verður einmitt með engri
 aðri upplýst heldrives er með vitnins og skrif
 legum skilríkjum, og þareptir domstolanna
 að skera úr þó með fullnadarðómi, hvors
 skilríkis sjé fyllri, það þetta spuremál
 sjé lagt undir gjörð eða álit áreitarmanna
 eða áreitarrjettas, þó verður matúr engri
 nor. En þótti annaðhvort nafnið eðri
 fassium skakkt séður (neðar eða ofar heldrives
 er hann er í rjetti raun) þó lagi það
 að rísi rjettilega undir áreitargjörð, en um
 þetta er, einnig þjör vitil, engi ágreiningur
 milli vor málspartanna.

Hitt adalbríð er þér, þerra, hafid
 vefengt í máluverki gagnsókjanda, er þetta,
 hvort uppspretturvar og lokis þeirra, sem
 þar eris dregnar úþis þjör neðan (vestan)
 Fassvallaklifum, sjé þin einni adalíþs-
 tök Illidaanna. þar eris Fassvallaklifum
 sjólf dregnum úþs vatnsvárlaus eða

þurr; þjer segir, að taluvert vatn komi í
 árna þar ofan úr Þölluvoðnum og ofan
 Þorvallaklifin í „Árnar“. En þetta kvortvegg
 er sátt og rjett; einsoy eg hefi vidrikkent
 og góðfúslega vidrikkent, að ^{um} vor og netur í
 miklum leysingum, samúleidis í miklum
 rigningum, fellur sigi all- lítit vatn
 ofan Þorvallaklifin og í Ellidárna, og eykur
 þeins þá badi vatn og vaxt; hitt er einsoy, að
 í allum meðalvöðnum auk heldur
 í þúkaðum þá eru Þorvallaklifin
 þurr og einsoy Þölluvoðs þar fyrir ofan,
 og þegar svo er, þeins reyndar er optast
 úr þri um lestin eða meður þeins kallað
 er, þá er ekki annað vatn í „Árnar“
 heldur er einmitt þetta þeins úpproktu
 lyndir þar og lokir í Heliskoto og Ellidá-
 vatnaland; þar þeins máluverkið sýnir,
 veitir þeins. Þetta atviki er högt að
 upplýsa með vitnaleidlu kunnigra
 manna nor og þjar; en þeins samfordur
 madur getur annað bovid eða þeins
 þetta; vildid þer þer þad með vitnum
 stadfest er þad velkomid; en áreidargjón
 getur ekki neitt annað upplýst eða kom-
 stakerad um þetta heldur enn þad þeins
 í þann svipum ei þjer stad, en

Það sannar skkest, heldur þitt, hvernig þinni
 almenna vatnsmengi og vatnsbreytingum
 í árinum er edlilega varid badi á þinnim
 ymsi árstímum og yfir höfuð ad sala.
 Þy itreka, ad svo moltri, þá áskorin
 minna til ydar og þou, ad þjer gjörin svo velad
 soora njer uppa þetta bjer mitt svo fljótt
 sem þjer þaid þri vidkomid, af edur á, sink
 anlega þerri tvennis, hvost þjer haldid þri
 fast fram ad þá málverkid N° 25 stad
 fest med reguleyri áreidargjört, og hver atridi
 þad sji er þjer einkanlega vilid leggja iudri
 álit og gjört áreidarinnar, og vil mega bidja
 yður senda njer þetta bjer mitt tilbaka
 med ydar góða svari, svo eg getr þensid med
 domsmennina í sökinni útrekuda til
 áreidarinnar ef ekki verður þjá þenni
 komitk.

Lu hvernig sem þer, verð eg ad bidja yður
 samþykka lengingju á þeim festi, er eg
 þjekk iudast til soora í adalsökinni til
 22. þ. m., um hálfan mánuðedur til mid.
 vikudags 6. júlí næstt, med þri eg sje fram
 á, ad hvost heldur áreid edur vitnaleidur
 verður ekki komid vid fyr en sþis ad
 nosta þóstskip er farid þjedan.

Reykjavík

17 júní 1870.

Jón Guðmundsson

Til herra organista P. Guðjónsen.

Lagt fram í aukarjetti Kjósar- og Gullbringu-
sýslu 25. júní 1870

A. Thorsteinsson
settur.

N° 58

Útaf þessu lýðar frá 17 þ. m. sem heintar
á og skulu svara því þrenni:

- 1° Hvort og haldi því fast fram, sem um-
boðnaður Thomsen kaupmanns í svo
kölldu Ellidaármáli, að afstöðukostid,
sem lagt er fram undir rekstri máls
ins sub N° 25, verði konstatuð með reglu-
legri áreiðargjörð, og
- 2° hver aðrir það sjá í því, er og unkan-
lega vilji hafa boðid undir álit áreidar-
manna,

skal eg þjérnes leyfa mig að láta í ljóss:
að 1° að eg öldungis ekki get álitid nefnd
kost vidmantleg, af því það er samit
án tilhjálpas molingarfráð manns, og
eftir tilsógn og undir tilsjón mótpart-
ins sjálf, og þykist eg hafa þekid
þessa svo greinilega fram í málsforid-
inni og minna hlid að allar frekari
opruningar um nauðugnina á að fá

það staðfest, of mótpartinum annars stlas
 nokkuð á því að byggja, oþe óþarfur.
 að 2. aðeg refs; líka heild þad fram í málsmáttu
 minni, að kortid oþe irrelevant fyrir málið
 um laxveidi í Ullidáum, og mótandi þvi
 í einni og oþerhvegi átrid þess, er munda
 metti til að gefa laxveidinni ánnustak
 mörk, hvort heldur er í árfarveginn
 sjálfum eða til hlidanna við hann, en
 þar sem að formi og nýggi hafa verið.

Þvad þinn imbedna ýtarlegri frest í málinu
 í 14 daga áuertir, vil eg láta þad í rjettarinn
 vald, hvort þann getur álitit nauðsynlegis,
 en skal að áðri leyti geta þess, að þarsum
 í vikunni mi eini lidnar frá seinasta rjett-
 andegi; hefti átt að minnsta kosti að vera
 búid að halda áreidina eða útvega þoradar
 upplýsingar, sem þarf þykis í fyrri mál-
 stadi mótpartins.

Reykjavík 21 júní 1870

P. Guðjónsen

Til herra procurators þins Guðmundssonar.

Lagt fram í aukazeti Rjósar og Gullbringu-
 sýslu 21 júní 1870

A. Þorsteinsson
 rjettur

Fyrir hönd stefnandans metti og gan-

Gullbringu

Reimtar

ein um

í svo

líkostid,

þri máls

med reglin-

eg einkan

á áreidar

í ljósi:

í nefnd

þad er samti

manna, og

í mótpart

á heild

málsforid

llar frekari

na á að þa

isti P. Guðolmun. — Rættinum uppsagð.
 A. Thorsteinson. P. Guðolmun. þús Guðmundson.
 þús Borgfirðingur. Þétur Jónarson.

Ár 1870 þann 2 júlí var aukarjettur
 Kjörar- og Gullbringusýslis settur í skrifstofu
 bójarfógeta í Reykjavík og haldinn af tímum sama
 dómara í sökkimi, land- og bójarfógeta A. Thon-
 steinson, hvar þá í vidurvist vottarna Árna
 Gíslasonar og Skúla Magnússonar var fyrirtekin
 sökkis: Kaupmanni H. M. A. Thomsen

gegnum
 áttorð B. Sveinssyni, og
 Áttorð B. Sveinssonum gegnum

gegnum
 Kaupmanni H. M. A. Thomsen
 Landryfingjettarmálefslumadur þús Guðmund-
 son motti og óskadi samkvæmt því er gerð-
 ist síðast er mál þetta var fyrirtekin
 fara nokkur vitni sökkimi til upplýsingar og
 þá staðfestar nokkrar af þeim skýrslum,
 sem komnar eru mi þegar fram í mál-
 im af hendi gegusokkjanda.

Fyrir hönd ítefnandans var mottur herra
 organisti P. Guðolmun.

Motti þannast fyrir rættinum fyrir
 hreppshöri J. Matthíasson frá Gröf í Mosfells-
 sveit, ^{35 ára} sem alvarlega árinntur ins sam-
 söglt undir síðvot þeyndi upplestna skýrslu

þá, er hann hefur gefid þann 28. Mars
1870 og sem framlögð er hér fyrir rjettiminn
þann 20. April þ. d. og stadfesti hann
skýrslu þessa sem sámléikannum sámlögum
og breytingu sjer til að stadfesta þana með
eids þá krafirl verður.

Þotti þannost bóndi þorvaldur Ólaf
son á þófridarstöðum við Hafnarfjörð 34 ára
að aldri sem alvarlega áminntur um sam-
sögtu undir eidsbat heyrði upplena skýrslu
þá er hann hefur gefid þann 27. Mars
1870 og sem framlögð er hér fyrir rjett-
iminn þann 20. April þ. d. og stadfesti hann
skýrslu þessa sem sámléikannum sáml-
koma og breytingu sjer til að stadfesta
þana með eids þá krafirl verður.

Þotti fyrir rjettiminn bóndi Jóhannes
Óddsson á Ellidavatni, 42 ára að aldri,
sem alvarlega áminntur um sámsögtu
undir eidsbat heyrði skýrslu þá, dags. 7.
Mars 1870, er hann hefur gefid og
sem framlögð er hér fyrir rjettiminn
í sök þerrari þann 20. April þ. d. uppl-
lena og stadfesti hann þana sem
sámléikannum sámlögum. Aðal-
stefnuandinn óskadi vitnid spurt um, af

hverjum þad hefti heyrð fossinn fyrir
 nedan afbleypingardinn í, norðrkvíslinni
 kalladum Stórahyl eda Arbojarfoss, og
 af hverjum hann hefti heyrð nefndan
 Kermóafoss í vestrkvíslinni, og svarar
 vitnið til þess að af hann segs að nefna
 sinn til fremis en annan þá hefti
 Jónas nokkur Jónsson sennur er í Sels
 og fyr var í Bústöðinn nefnt við sig
 Arbojarfoss og Stórahyl í austurkvíslinni
 eda norðrámni; senn hefti Arnur bóndi
 í Breidholti og sennur hans nefnt sömu
 örnefni í þessum stad; þessir síðast-
 nefndu sögðu honum jinnig að Ker-
 móafoss voru í vestrkvíslinni, en þad
 er nú nú þá síðan vitnið kom fyrst
 að Bústöðinn og var hann þar 7 ár.
 Vitnið framber að Kermóar senn kall-
 adur frá þvi að komið er yfir melinn
 hjó. Þessuýróf uppá möts við foss
 þann og vitnið kallar Kermóafoss;
 er þvi Kermóar fyrir sennans súd-
 urana í Breidholtlandi. Trekar
 spúrsmál óskildi málspartarnu
 ekki lögd yfir þetta vitni, og
 heyrði framhúð sinn upplésing og breyð

vitnid sjá til að staðfesta framboð sínu
með eidi þá krafist verðis.

Mótti fyrir rjettinum snikkari M. Þor-
son frá Reykjavík, 63 ára, sem áminntur
ínu samnáglí fundis eidsboð heyrði uppléna
skýrslu þá, dags 2. júní 1869, framlagða í
sók þerrari 20 April þ. d., og vitnid þess
gefis og staðfesti hann skýrslu þerra sem
samleikannum samkvæma, þá með þeim
athugasemd, að þar sem vitnid hafi nefnt
afkoma eða koma í fleirtali, þá sjá þar
með meintur adeins sínu kinni, sé í
súdurámi fyrir ofan kistugardinn, og
vitnid veit ekki af eigin þekkingu
hótt það sjá það, sem kallast „pollur“.
Málpartarinn óskúdi ekki frekari spurs-
mat lágt fyrir þetta vitni, sem staðfesti
framboð sínu sþir að hann voruþp-
lesinn og treystir sjá til að eidfesta
hann þá krafist verðis.

Mótti þarntur fyrir rjettinum
bóndi Gúdni Gúðnason í Reldinn, 47
ára að aldri sem alvarlega áminntur
ínu samnáglí undir eidsboð heyrði

upplegna skýrslu þá er hann hefur gefid
 og sem framlofd er í sókinni sem n^o
 57 þann 20 Apríl þ. d. og staðfest hann
 skýrslu þessa sem samleiðanum sam-
 koma er atkvæði Ráms, að þegar hann
 gaf skýrsluna hafi hann hafi í huj-
 annu kinnana fyrir ofan gardinn í
 norðurlámi í stað þess að hjer spæm
 súðirhoistina að roða þarsens að hinni
 svollalati „pollur“ er fyrir ofan kishi-
 gardinn og hefdi hann tekið þetta
 fram í skýrslunni ef hann hefði
 minnað það í þann svipinn. Vitund
 hefdi framhúð síns upplegningu, stað-
 festi hann sem samleiðanum sam-
 koman og treystir eji til að stað-
 festa hann með eidi þá krafirúndin.

Matti fyrir rjettinum steinhöggar
 Sigurður Hausson, sem er 34 ára, á heima
 hjer í Reykjavík og optir að vera al-
 varlega áminntur um samsoygi umdr
 eidsbad þá gaf hann að gefni kilefur
 frá hálfri vitnaleitandans þá skýrslu
 að aneror B. Sacimsson hefdi beitið
 sig þann 2. júní 1869 að yfirrita
 árnar, og hefdi hann gert það á samk

bojarfulltrúa H. Þórnýni og J. Guðnasoni; eftir að
 hann var þarinn aðspurtur gaf hann skýrslu
 sem var alveg samhljóða þeirri, sem H. Þórnýni
 og J. Guðnason hafa gefid skriflega að þó við
 höfðum að hann fyrir sitt leyti ekki sjái sér fork
 að úttala neitt víst álið um hvaða dýpt úrheimtisk
 til þess, lat geti gengid, þó þetta þekki hann ekki
 nógu nákvæmlega. Var svo upplisum fyrir honum
 skýrsla H. Þórnýnar og J. Guðnasonar (rjettarskjál
 N° 57) og staðfesti hann það sem samleit-
 uminn samkomu með þeirri gjörðu ákveðnum
 og treystir sjer til að staðfesta framhúð sinn
 með eidi þó krafist verður.

Þotti fyrir rjettinum þerra Geir Zoega hefur úr
 honum 40 ára að aldri, sem var alvarlega áminnt
 úr um samsoðli undir eidsbat, og lagdi þar-
 nest yfir rjettarsprokator þó Guðmúndur
 fram í rjettinum spursmál þar, er hann áskat:
 þetta vitni og vitni J. Olsen spurðum. Skjal
 þetta var markat N° 57 og er svohljóðandi:

N° 59

Spurningar
 til vitnanna Geirs Zoega og Jóhannesar Olsens
 í Reykjavík.

1. Hafid þjer fengid sleggjur um undanfarni

1. Er hjá arreðror Þ. Sveinssyni á Ellidavatni?
 2. um hvað mörg sumur undanfari?
 3. hvert af þessum sumrum voru vatns-
 veitingar arreðrorinn kommar í verulega
 gang, svo, að einnig þjör og aðrir, er teigðir
 þar slögjur, fengjir meðfram ljéðas vatns
 áveitiskakar til slagna?
 4. Reyndist yður nokkurs, og þá hve mikill
 þjörumbil, grafvastarmunur á vatnsá-
 veitiskákunum og þinum sem vatnið
 hafði alls ekki náð að ganga yfir, eða þá
 aðeins að litlu einu?
 5. Voru þar skákarnar, sem ekki höfðu
 notið vatnsáveitunnar í fyrra sumar, ekki
 álika snöggur þá til slagna eins og yður
 hafði reynt sumurinn þar á undan?
 6. Hver misumunur þjörumbil álitid þjör,
 (míðad við ábreiddu þessins edur flekkju-
 stönd, edur og við þeykaflatáli) að hafi
 verið af grasvogd edur sptirteki þessins
 af áveitiskákunum, og af þeim sem
 ekkert vatn hafði náð að ganga
 yfir?
 7. Hvað miklum engjatali hafid þjör
 goldid arreðror Þ. Sveinssyni þessi
 ár er þjör hafid fengid slögjur
 hjá hönum, eða við hvað var en
 engjatalið míðadur?

- 8. Þorud þjör skki á Ydar úppvaxtarárinu
haftis við heitastökunir og aðra gripafátun
þjör í og umhverfis Reykjavíkurland?
- 9. Þjá þverjinn eða vinnis þvers neyðidli
náðid þjör þenna starfa?
- 10. Var hann af einum samledarmönnum
álitinn vel kunnigur ónefnum og
landlagi m. m. víðvegur um Seltjarn-
arneshöfð og Mosfellssveit?
- 11. Þeyrdid þjör hann eða aðra eldri menn
nokkurir sími nefna Kermóa eða
Kermóabrekki í Arðbjarlandi þjör
nordan eða austan Nordurána?
- 12. Hvar þeyrdid þjör fátur Ydar (S. L.)
(móðurbróður Ydar, J. O.) og aðra ^{eldri} menn
nefna Kermóa?
- 13. Hvat nafni þeyrdid þjör hann og aðra
eldri menn nefna pláxid nedar og
nordanhallt frá Arbd en súduraf
Litlamet ofanad árinu (Nordurámi)

Reykjavík 2 júlí 1870

Jón Guðmundsson

Lagt fram: aukarjetti Kjötur og Gullbrunnur
sýslu 2 júlí 1870

A. Thorsteinsson
setur

Titulid G. Loega svaraði þarundt til þeirra
framlögðri spurninga þannig:

Til 1. spurningar, svar: já

— 2. — — — — — 2 da 3 sümur

— 3. — — — — — fyrst í fyrra þ.e. süm-

— 4. — — — — — arid 1869
vitnid getur ekki sagt

nákvæmlega um það, en þarsens vatn
hafði verið veitt í og vatnid hafði
legið á þá var slöggjan mikil betri
en þarsens vatnid ekki hafði náð
til badi ad grasvesti og grasgöðum.

— 5. spm. svar: þarum er ekki gott ad vera
því vitnid ójálft hafði minn
úmsferð um engjarnar süm-
arid þar á undan, heldur en
í fyrra.

— 6. — — — — — þegar maður ekki séhúslíkt
á sig þá er ekki gott um
það ad segja, enda erfitt
þegar öllir er rakat sáman
hvad innamunur annar. Nokk-
ur úr slöggjum var úr
vatnsvæitingablettum, süm-
ekki, og var það hvad
innamunur annar.

— 7. spm. svar: Engjatalurinn var þridji hver
hestur uppsættur.

Til 8 opm. svar: Övi. ^{re}

- 9 - - : föður síns sál. Jóhannesar Loega, bjó
hvegrum vitund aldrið úpp.
- 10 - - : Litind domir ekki um það sjálft, en
hefur þó heyrt það af öðrum.
- 11 - - : Nei aldrei
- 12 - - : Hann hefi heyrt föður sínum og aðra
eldri menn nefna Kermóa fyrir
ofan Þlesúgröf.
- 13 - - : Litind þekkir ekki örnefnið Litli-
melur, en máim fyrir summan,
Arhin er oftastur kallaður Ás-
húsandi, eða einnig Lambandi;
þó Lambandi er þar sjött fyrir
ofan. Þó staðfestir vitund ekki
um þess örnefni, nema um
Lambandi.

Litind heyrir framboð síns uppléringu
þreytir sjó til að staðfesta hann sem
samleikamann samkomman með eidi þó
krafti verður.

Þessi fyrir rættinum Jóhannes Ólsen
heyrir úr þorunum n. 48. aldurári, sem al-
varlega áminntur um sannsögli undir
eiddhad svarandi þannig til hinna fram-
lögðis opurinnu:

Til 1. opm. svar: Já.

Til 2. spm. svar: 2 sumur

- 3 - : Vitnið nefur aldesi heft vatnsáveitt engi til slagna frá Ásresror B. Sveinsryni, en það var fyrst í fyrsta sumas að vatnsveitingar voru kommar í gang.

- 4-6 - : Eftir þeirri áordni breyting er vitnið ekki nefur heft vatnsáveitt engi til slagna, svarar vitnið að engið sem hefti notid áveiti var mikil þelur sprottid en það engið sem ekki hefti verid veitt í, þarí grafið var sjaríka mikil þar sem að vatnið hefti ^{nað} (verid) til, en annarítadar vidlíka og áður.

Vitnið er þannig svo mikilm ^{um} á enginu eftir að í það hefti verid veitt, að það ekki hefti trúad þarí ef það ekki hefti sjú það, en þve mikilí meiri afsakst úrinu af grafi hefti verid getur vitnið ekki borid um.

- 7 spm. svar: Þrjú partur af heymis.

- 8 - : Já, alloft

- 9 - : Jóhannesar Láega sem var móður bróðis vitnisins

- 10 - : Alþag heyrði vitnið það um móðurbróður sinn.

Til II spm. svar: Nei, aldrei.

- 12 — — : Hann heyrði móðurbróður sinn nefna
Kermeða frá Þlesúgröf uppi á fjarri
fyrir síman ána í Breidholti-landi
- 13 — — : Lambameða kalladi móðurbróður hans
þlá þetta, en Lambavað þar ein-
hverstadar undan mönnum.

Uthit heyrði framþúrt sínn uppleisinn
játadi hann sjelt bóhadan og treysti hann
sjer til að itadesta framþúrt sínn með
eidi þei krafist verður.

Málefarkarinn ískúdi ekki þrekkari
þhúrsinál lögt fyrir vitni þann, senn hafa
verid framlögt yfir heyrð í dag.

Máleförstúminn kom þar most samann
inn hver fyrir sig að antaka vitnisbúnd
Jóns Matíasarsonar, þ. Olafrónar, Jóns Odd-
sonar, Helga Jónssonar, Gúðna Gúðnasonar,
Sigúrdar Hauðssonar, Geirs Loege og Fóham-
esar Alsens hjér fyrir rjettinum í dag, svo
og vitnisframbúnd Þjarna Oddssonar hjér
fyrir rjettinum þann 10 febr 1870 í sök
þerrari jáfugildan senn sá vitnisbúndur
er hver þeirra fyrir sig þefur yfid, vori itad-
festir með eidi: Rjettinum uppsagð

A. Tharsteinson. — Þ. Gudjónsson. Jóns Gudmúndsson
Skúli Magnússon. Arni Gíslarson.

Ári 1870 hinn 9 júlí kl. 5 e. m. var aukarjettur
 Gullbringu- og Kjósarsýslu séttur á skrifstofu
 bójarfógetans í Reykjavík, og haldinn af
 séttis dómara laud- og bójarfógeta A.
 Tharsteinson, hvar þá í viðröfist nokk-
 anna Skúla Magnússonar og Péturs
 Jónarsonar var fyrirtekið málid

Kaupmanni H. Th. A. Thomsen
 gegn

Aðriror Benidikt Sveinrýni

Aðriror B. Sveinrón sem gagnsókjandi
 gegn

Kaupmanni H. Th. A. Thomsen

Fyrir hönd gagnsókjanda mótti herra yfir-
 rjettarprokuratoris Jóns Guðmúndarson, skilab-
 afhiss skjölum þeim og konum voru
 gjð síðast og framlagd.

a sem N° 59, b, gagnsóknar- og varnar
 framhald af d. d.

b — — 60 útskriftur þensbók Kjósar
 og Gullbringusýslu, 2. þ. m.

c — — 61 Ubbod sýslumanns í Kjósar-
 og Gullbringusýslu um, aðeng-
 itök hvíli á jörðinni Helli-
 koti m. fl.

d — — 62 Útdrátt, notarialiter staðfestan,
 af byggingarbrjefs sýslumanns
 í Gullbringusýslu hit G. Pápa-
 sonar fyrir jörðinni Hólmi
 class. 21. Mars 1863

Skjalid N° 60 fylgir dómogjörðunum ís originali,
 en þús skjölhvortí svohljóðandi:

„N° 59, b.

Gagnvökunar- og varnarframbald í
 málinu: Kaupmáður H. Th. A. Thomsen
 gegn
 Yfirtómara B. Sveinsyni,
 sem eiganda og ákúanda jart-
 arinnar Ellidavatur. m. m.

Það er vís og sátt, að aðalskjandi
 gæir seint að reidast; sem nemur segja,
 þegar hann í söknarframbaldi sínu,
 N° 56, sem dagsettt er 1. júní þ. d., mi, og
 aldrei fyrr en mi, vill fara að reyna
 að úmönna forbæðkröfi sínu, leggja
 í hann aðra meiningu og „modificera“ hann
 með nýri breytingarvæðkröfi.

Þessi tilraun mótpartins, svo van-
 hágsat sem hún er, og ómöguley að þeirri
 niðurstöðu hl, sem hann hágsar sjá,
 er sammarlega mikilvæg og þakkarverð
 vandræðing af hálfu aðalskjanda sem
 úmbjóanda mínum ómetanlega í há,
 það sem requisitus og gagnsteðuanda.

Og með þessari modificationu þessu
 sími jätar mótparturinn berlega það, sem
 er, að forboðskrafa sjálf, og þar með
 einnig forboð-decretid, er hann auðum
 þó fúls f. d. hafi stefnt að því, að fyrir-
 miða gagnstefnuanda að bríða vatnið,
 eins það, sem í Ellidaárna rennir og
 myndar þor, einsoður á ánum sjálfum,
 til vatni veitinga á engi sitt, og það með
 fullu lögbanni, er voru ótakmarkað við
 tína að öllu, heldur jafurmeirandi yfir
 allan árstvinginn. Mótparturinn
 jätar og vidrúkenningu sinni hjerni,
 að það sé svo felld forboð, þar með alveg
 ótakmarkað, jafnt að vatnsmegi, loca-
 litet og tína - lögbann á móti; að
 gagnadröggandi neiti nokkrum drofa
 á engi sitt, á hvaða tína árs, sem er,
 að það sé svo vaxid forboð, er hann
 með höfðan þessa justificationsmáls,
 frá upphafi, með sökum, stefni og
 sími fyrsta málvottlistin 11. September f. d.
 hafi öllad sérs að nu dómhelgi yfir. Mót-
 parturinn jätar og vidrúkenningu hjerni,
 að hann hafi skoot og skoti ein lvers-
 kyns á lögin og sjelti byggdas ástodni

jafnt til að halda þessu forboði sínu við
 heft og mækt, og að geta náð að það dómhelgi,
 einsoy hann hafi frá upphafi skort til
 að hefjast máls á forboðinu og hafa það fram.
 — Og nú þegar mótpartíðinum er þúinn
 að hefjast fyrir þessu fátíðni-forboði sínu
 sem nóst heilt á, bara fyrir Njeradsrjett-
 inum, til þess að ávinna þó það dómhelgi,
 sem lögin áskilja, þó fyrst hefur hann sig
 uppi síns manns hljóði og kvæðt aldrei
 hafa ottast til þess, aldrei meint það sönnu,
 þó ris hann upp 1. júní 1870, og kvæðt
 aldrei hafa hugað sjer annað með for-
 boðinu, aldrei ottast sjer annað, en að re-
 quisitús hafi verið og sjé það á alla stad.
 heimilt, þrátt fyrir þetta víggirta forboð,
 að veita vatri á engi sítt frá 30 September
 1869 til 1. júní 1870, og þannig árlega, en
 hefur þó badi með forboðskröfnum og for-
 boðinu, og með hærju innleggji af áðri
 verid að vada um það fram og aftur,
 mestmegnis með snellnum(?) dónskú-
 stettum og latínustettum, í bændum
 og ábændum roði, að requisitús, þyoftri
 stekert vatri á sítt engi, og sétt nema

lítit eitt, sem engan minaði, og þetta
 ekkert af þri vatni, sem í löndum
 jarða hans sprótti úpp, og fyrir
 þri rými, gagnvart aðalfrýjanda
 og hans „exceptionelle“ þvergiðingarnes
 í Ellidaánum úpp að „den store dætt“
 ved Gaarden árbó, hans útilokandi
 veidivjetts í gjörvöllum Ellidaánum
 fjallt og fjörri í milli og hans „regale“
 eignarrjetts edur absolutum Samminum
 í og yfir hverri laxbröndu, sem úpp
 Ellidaánum gengi úr sjó.

En þar sem mótþarhvörum jafnframt
 þerrari modification og vidurkenningu
 sem þar í ^{af} þólgis, vill samt sem áður
 halda forboðinu við heft og makt, og
 ávima þri fullnabardónshelgi að for-
 boði standi í haggð og um aldur og
 efi um þann 4 mánaða tíma (frá
 1. júní til 30. september árlega) er þann
 mi vill gjöra að þeim reglulegum og
 sjálfregdum tíma, er þvergiðingaveit
 aðalokkjanda standi yfir í ^{summi} ~~hver~~ hverj. ardi
 og þar sem hann byggir vjetts ^{summi} ~~hver~~ hverj. ardi
 fells þar hæl forboð í þri, að annars
 kostar sjé og verði hans þvergiðingaveit

veidr bjón og hnekkis báid, edur eyðilegg-
 ing, fyrir vatnsvæitingar gagnsókjanda á
 engi háus, þó verdeg, auk þess sem þarinn
 áður er tekið fram af gagnsókjanda hálfu,
 að athuga, að en þótt aðalsókjandi hefði
 nokkurn áhæfil af þvergiðingarrítti fyrir
 sig að vera, sem þó er fjárlítt að sjá, einu
 margbáid er að leida til full rök, þó er
 það alveg og í öllu tilliki ósamant, þótt
 fyrir alla þaradlitandi viðleitni mótpark-
 ins, að aðalsókjandi hafi beidd svo mikil
 sem ^{svari} símas laðbröndu minnis eda veidisker-
 ingu í fyrrasímas fyrir sákkis vatnsvæit-
 ingar gagnsókjanda og þaradlitandi vatn-
 breytingu á áminn, þar sem það er þvert
 á móti gjört semilest, einuog allis sjá,
 að það einu er edlilest, að vatnsvæiting
 sé, á meðan hún fjékk að haldast, hafi
 miklu fremur óryfð laðgönguna og aukil
 veidina. Og hvað þá sjerstaklega viðvís
 að árnar hafi nokkurn dag eda dagskínd
 orðid svo vatnslitlar, að lat hafi ekkis
 getad gengid uppi þar úr sjó sákkis
 vatnspurðar, þá hefur aðeins eit vitni
 þess aðalsókjandans látid það álit
 sitt í bjón min reiturana, þvar í móti

álit á herra vituanna, er lýtur einungis
 að því, að latinn, sem þann dag (2. júní 1869)
 og hina aðra daga, er aðalsokjandi hefur
 verið að bögglast við að sama þessa
 skadlegu vatnspúrd, hafi máttke eigi
 getað gengið uppí þvergjörðingsskiðma
 í Súðiránni þó íftað (2. júní f. á.) sáku
 þess að ekki hafi verið til þess nóg vatn,
 þ. e. fallid í gegnum skíðháfana; og
 þetta álit þeirra manna miðast það
 aukir við þenna „fatale“ stíflugarð, sem
 einkaorsök hinnar úmróddu vatn-
 spúrdar miklu áfar í Súðiránnisþví
 Breidholtslandi (nálega Kerlingartölma)
 þenna stíflugarð, sem engi vill kanna
 við, og sért af öllum úmbjóðanda mínum,
 þó að þeir aðalsokjandi og (úmbjót-
 andi) hím stefndi fögeti, sem pólití-
 meistari, „drogi sítt“ og fari í leidangur á
 móti gardgreyni, skyti það edur ríft í
 kaf, og domdi það sem goth þerfang
 (God Prize) af úmbjóðanda mínum,
 er aldrei hefur, ^{legt} nje skipað eda lagt fyrir
 að leggja þar umrótis í. Norðrána
 hafa þar á móti öll vitnis álitid læt-

genga, einnig uppsi' þvergiðringaveidivjelas
 aðalískjanda þar í Norðiránni, einnig líka
 útdrátturinn úr veidibók hans best sýni og
 sammar. Ad aldrei hafi verið svo lítill vatn
 í ánni edur hvorugri ánni í fyrra
 árinum, áður en forbadid veid ad, ad ekki
 væri þor láðar fyllilega laxgengar, þegar
 vatnið var þess minnst, það hefur em-
 fremur aðalískjandi sjálfur gjört svo vel
 ad samna fyllilega með sími vitnaleidni og
 máttroku. Hann hefur nefnilega fundið
 út og úppástadið til samindamerkis um
 nauðyn forbadins, og ad það rjettmott væri,
 og eins þann skada, er hann hafi
 litið á veidi sími af vatnaveiting-
 umm og þaraf leidandi vatnsbreyt-
 ingum - ad þessuvel ástólulega margir
 laxar hafi tapast sjer fyrir það, ad
 þeir hafi stökkið upp yfir kiðtigard-
 ana, þegar vatnið í afbleypitköstunum
 hafi orðið með þri' ofürmeqvi, ad þarid
 hafi upp yfir þvergiðringarnar og
 þarid þar ofar. Vatnsdyphis og
 vatnsmejis þetta ofana þvergið-

ingrunum hefur aðalstokjandi sammat
 með vitnum - auk þess séu þann hefur
 sjálfur gefid sjét - sjélegan (!) úppdrátt
 þaraf í fyrsta innleggji sínu 11. Septemb.
 f. o. og jafnuel vidar - ad það hafi men
 verið manni í miðjan legg; skýrstúma.
 á sjébaraskjalinu N° 51, séu stadfestar
 eru séu eidfestar, af mömmum sjálf
 um innan sjébarins 2. p. m., en þessar
 2ja manna skýrstúur einfremur stad-
 festar af 3. vitnum fyrir sama rjett.
 arhaldinu, nefnif. Sigurdi Hauðryni, er
 hafi verið kvaddur ásamt hinum
 2 hl. ad skoda árnar og fyrirborna
 vatnspúrd þeirra m. m. hinu samadag
 2. fjúri f. o. - vegja mi, ad þenna dag
 hafi vatnid í ánum, þarséu leid liggur
 yfir þor tekid heiti vel í miðjanlegg.
 Nú sjá allir ad svo mikid vatnsdýpi
 er þó 3-4 þúmf. meira heldur en það
 er tekur ad eins manni í miðjanlegg
 edur í kálfa. Hafi þó ótal laxar
 getad stökkid og uppyfir hristigardana
 með ad eins þerru vatnsdýpi (manni

í miðjan legg) þá oger hver maður, að enda
 súduráin hefur hlotið að vera geng
 hverjins lagi; þar sem hún hafði það
 vatnsdýpi, er tóku vesti vel í miðjan
 legg.

Þóona og á þenna veg er allar sam-
 anir mótþarþins - ekkert annað en
 gáski, rjettarfarvóletti og látaloti, fyrir-
 oláttis og mótsagnis. En requisitis
 og gagnrýkjandi; sem bakadur er slíktur
 feykiskadi og ómetanlegt og óbotanlegt
 tjón með þessu athöfi og yferyngisvát-
 sökjanða, hefur hlotið og er áminni til
 að taka mál þetta frá alvarlegri hlið,
 þóði þv og síðar, og jafnframt og eg
 af hans hendi lot mig vel og með
 þágrúði lynda þetta hina fyrirminnsti
 stórvogilegi vidurkennings, sem mig er
 ni framkomni af sjálfs mótþarþins
 hendi fyrir "vanitate" og "nullitet" þessa
 hans eigris forbat, sem mig er verið að
 leyta dómhelgis á með þessari sök, þá
 krefst eg þess, að hún verði þekkt til
 fullra greina vid úrslit málsins. - Um

skadann sem requisitio er bakadur með
 þessu forbodi budi mi þetta á og svo
 árs árlega á undan má þetta stendur
 yfir til síðisti úrelita, skal eg eigi
 fjölyrða frekar en eg hefi gjört í
 undanengnum varnar- og gagnsóknar-
 skjólum mínum; hann er ítarlegar
 stadfestur með þingsvitnum 2 þ. m. es
 og þjermu framlegg (svoð Geirs Fögra
 og Jóhannesar Ólens til 17 sp.) og
 með vottordinum N° 49 og 50, er náðr
 eidfestingarstadfestur við sama þingsvitna-
 rjet, einsoð sé alt ljóslega vottar. þar-
 með er þá líka helgud og rjetloð
 sí skadabótakrafa, sem gjört er og
 upphorim í málinu af hendi requi-
 situs; optir ad þessar upplýsingar og
 sammanis er þengnar í sambandi með
 þeim sem fyrr er framkommar og
 optir allum málavastum ad ádrileyk;
 verður sí skadabótakrafa ad alitast
 í alla stadi fremur af lítil orafhá.

Og þarsens máttparhirim hefi,
 sem forbadkrefjandi, byggj sína
 forbadkráfu í sínum vafalausa og
 óbyggjandi rjettil þvergjöring þeirra

er hann beittur í Skildadómum, forbods-
 gjörðis sjálf eimij þar er byggd sam-
 komnt þráfúmi, þá er gagnsóknin ein í
 alla stadi processualiter rættles og lög-
 met, sem þær í þessum justifications-
 máli er reist af rekvisítis, sumpark
 útaf þvi, hve. ónógt í alla stadi það
 ábyrgðarþje er, sem fagetim læt rjer
 lynda, sumpark útaf þvi, hve forbods-
 þrefjandi itern adalsokjandi rornir jardi
 gagnsókjanda og annara manna jardi
 fyrir ofan fast ákvedis veiditakmörk
 síu, eigi adeins állum áveiturjetti ó
 engi og slögjúlönd, heldur og jafnframt
 með sjálfum þeim þvergiörðingum, í
 hveorra notum hann eimith þefur
 þeft forbodit fram og vill þá stadfest,
 allri löglegri og í laudlögumum heimiladi
 og gríndualladi latveidi í áminu fyrir
 hveorra jarda landi fyrir sig, er þó aldri
 er þeim jörðum, með lögum frákomum
 Hér sökis þá hver þáimann aðra
 þeim þjó adalsokjanda, eins með þema
 hann myndada "útilokandi" veidirjetti í

állum áminum fjalls og fjörvi innills, einsoy,
 með hans útilokandi sjétu til hvers vatns
 dropa í áminum, hvaðan séu upprettir
 og hvar séu rennur og það einmitt
 í nokkum þvergirdingama og þver-
 girdingarettarins. Hann hefur fyrir sér
 leigu-^{lens} skilmála fyrir veidinni frá
 noðlidnum áldrum, á meðan hún var
 kongseign; hann hefur fyrir sér hið
 konunglega afsalebrjef 11 Desember 1852,
 þetta eina heimildarskjal, sem hann
 getur gríndvallad sínu veidirjett á,
 hvort heldur hann nú er meiri eða
 minni. Í þessu konunglega afsale-
 brjefi er 1° veiditakmörk hans
 einkubúndis við: „of til den store
 Sørr ved Gaarden Arbet, Storebyl
 kaldet“, sjett ^{ein} ^{og} hin sömnu veid-
 takmörk orði til ords einsoy á kældis
 voris í öllum eðrusti eða yngstu leigu-
 skilmálunum, 2° er þar veidirjettur hans
 einkubúndis við það, að hann neyti hans
 eigi ádrívissí nje frekar heldur um sam-
 komnt landlögnum þeim um fiska-
 veidas í Íslandi, er það voris útgengi
 og framvegis útgengi um allan

ákominum Tuna, — adalsotkjandi hefur fyrir sjón
 hofstarrættardómnum 10. Apríl 1867 í máli þar
 sem adalspúðsmálin var einmitt min sjálfs-
 hans útilokandi veidirett í dnum svo vitnum,
 Ad ánum jóni, Kleppur, er laud átti á vest
 ákveðnum veiditalamorkum hans sjóar-
 megin ad vestan, átti engum engum veidi-
 rett fyrir sínu landi — því þetta upprá-
 stáð adaláfríjandi var einnig í þess máli og
 byrjandi með „forbodi“ einsoy mi — þenna hofsta-
 rættardóm, er dómur Kleppi ískertan veidi-
 rettinn fyrir sínu landi, 2° er frá dómur
 eigendannum allar rett til ad brúka edur
 vidhafsa þann veidimáta og þor veidi-
 vjelas er geti álitist svo ad þar með sjá
 spillt veidinni fyrir þeim sem ofar beia;
 þetta alltaf hefur adalsotkjandi fyrir augum
 sjón og í actis, en samt er hann svo
 blindadur ad otla ad hann megi ad ósekji
 ekki adeins rona allar jarðis lözlegum
 veidiretti sínum þor er land eiga ad
 dnum fyrir ofan hans veiditalmörk,
 rona allar þor jarðis veidirettinum
 svo gjórsamlega, ad engi laxbrandla
 náir ad ganga þar upp fyrir hans
 takmörk, heldur og hitt ad hann, til-
 þer ad þetta veidiván hans eigi breyðis

meiri og heinta af þeim allt það vatn er úm lönd
þeirra rennur, óskert að hverjum dropa, og meinað
þeim svo að hagnýta sjer þjer af þar af, hvort
heldur meira eða minna til að veita sí stöggju
lönd hverrar jarðar fyrir sig.

Það er óskilyntest hve langt aðalstokjand.
er leiddur af þerrari sími fásinni, því
míndi engi þrjá nema þá, er þori að lesa
með gæingofri þetta mál. þannig er það alveg
óskilyntest hvernig hann getur verið að þerji
fram aðra eins lokleysu einog þá að veidi-
takmörk hins konungs af rali þjeris m. m.
meini til Kermóafar og Skorastýls í Sudúr-
ánni og þar fyrir landi jarðarinnar Breid-
holti; er aldrei þeris tilheyrð konungi nje
— nokkru sími konungsinn verið; allt úm það
den Storröfvar ved Gaarden írbó, Storchit
kaldek" í norduránni einmitt fyrir jarð-
arinnar „Arbojar" landi; þann sí ekki
þar að fimast heldur í Suduránni
fyrir Breidholtlandi; íjett midurundan mö-
um þeim er „Kermóar" beita þar í landi;
— þarna vill hann unditega finna og þafa
„den store Tarr ved Gaarden írbó" og

getur þó ekki þetta við veit stult svo nema
 hringl og vitlesni úr yngri mannum, er eigi
 minna nje þekkja öllu lengra fram en um þau
 árin er þatir aðalokjanda fjellk lasveidna,
 fyrst að lensi og þá um árum síðastir eignar
 áramb jörðum Árbinnun og Þústöðum
 síu hvorimegin ána, en sá matur var
 alskinnur að þó að hringla framogastur
 með öll örnefni og kemileiti þar um slóðir
 umrúna og afbatta þin elds nöfva o. s. fr.
 hvað lensi honum svo gat til þess gengid þu
 í hanningju - bonum! setjum að skoran
 hylur nori = Stórhylur, ~~ú~~ Gaarden Á-
 so: hefdi svoa mistalast og misthrifast
 fyrir það rjetta, "úð Gaarden Breidholt",
 setjum allh þetta - þóad og motuoli
 þó eum fyrir - rjetta enöggrast, hvað
 svo? "þi rjer þá um þarum fast og
 edlileg veiditakmörk" minn motparturinn
 segja; "þi svo kemmi það að vera, en
 þá einungis í Lúðurámi; en þvar er
 þá veiditakmörkis í Norðurámi
 má eg spyrja? eru þau engi til?

Norduráms hefur þó gáfnan verið aðalveidiskvælin
 í Ellidáánum; menn skyldu þeir stla að kon-
 ungu og stjörnu hans hefur spilað svona „Plak
 og Lrona“ einmitt með veiditakmörkinu í Nordur-
 ámi, lábit hilt taka þau þar með þó að nefna
 ved Gaarden Arbo en meint alltaf Gaarden
 Breidholt til þess að áðalst veidryktum undan
 þeirri jörd að minnsta kosti upp að Skorartufl.
 Nótparturinn kann að vilji segja, að ef þeirri
 gefnu veiditakmörk hlyfti endilega að vera
 í Nordurámi, þá væri alltaf einu veid-
 takmörkin í súdurámi ákæðin — en þetta
 er ekki svo; fyrst er sá fast öll aðal-
 veidri í Nordurámi, og einhúum var hún
 þar meðan mestur þórr veidarinnar
 var hafður með þó, að hleypa ámi-
 einsoy var veit í allri Scheels híd-
 nótparturinn segir að þeirri ámi hafi
 gáfnan verið hlyft, súdurámi aldrei hafi
 var þó sunnfremur allt nauðgryft að
 einbinda veidryktum og einhúlega vjet-
 um fyrir hlypigarðstöðum, og hvar kann
 mátti efst vera; í annan stað sýnist svo, að
 lokat veiditakmörkin í súdurámi hafi

hvort heldur þer útum eða abúrum þar edur nefar,
 haft þau veiditakmörk að ofan, sem voru í hvers
 manni meðvirkind og þekkingu og hafa staðit
 slóggid niðr allt þau ás senu af þessari öld
 eru, en það er „Pallurinn“ og afgirdingas
 hans að ofan; fyrir ofan „Pöllinn“ hafa
 konungmenn aldrei brúkað neina veid eða veit-
 vjelas í súðiránum, og lengra uppeftir en að
 þeirra fætti talmörku hafa þeir aldrei
 heimilad vjer ne signar veidrjetium í þeirri
 kvist og í midkvistum aldrei neis talmörk
 ne neina veid. (Sbr. framúrð Guðs. Jacobs-
 sonar úr Skóthyl.)

Sjá framulegg vjer einfremis þingbókar
 vottard úr að aldrei hafi þinglýst verið þar
 í Gullbringu- og Kjósarsiptu neinu þor heimild
 arétkjali, er gefi átyllu til að konungur hafi
 nokkurú sínu frástíkilid jörðumun auðvígð
 þeirra ánum sámkosunt laudlogumun, hvorki
 fyr ne síðar, einnig útdrátt af prentuðri
 Selena-byggingarbrjefi fyrir konungjörðum. Hólu
 er eignis að ~~þ~~ sú jörd er til byggingar seld
 með öllum sínum klymmumun og
 vjetindum til laud og vatna.

Svó framt móthparturim vill eigi ein²

gefa ítarlegra svar og úrlausn útaf brjefi mínu
 til hans N° 57 áhrerandi afstöðumálverkið N° 25
 og í hærjinn sjeritökum þarhinn hann vili
 það og geti veftugt - heldur en hann hefur
 gjört í svarbrjefinu N° 58, þá þreft eg að
 afstöðumálverkið verði álitid gott og gilt á
 áreidas, en þreft hann ítarlegri sjeritökleg-
 um veftugingum mí þegar, þeins er greida
 ma' úr og eantatera með áreid, þá held
 eg um fram áúrnjúkri þrefti míni
 um að þá áreidargjörð, þeirt um sum á
 gagnsókjanda höfnað.

Ad öðri leyti skýrakota eg til minna und-
 angenginna gagnsókuarskjala, fylgiskjala
 þeirra er þar með voru framlögð og sjetta-
 þrafanna sum þar eru upptömar, mótmeti
 állis í sökravorkjalinu i. f. m. sum ólömmi
 og ólömmuðri, og legg svo um sökk í
 dóms með fyrirvara.

Reykjavík 9 júlí 1870

erböðgæt

för Gudmúndsson

Til aukahljéradreftas Gullbringu og Kjótarréttis
 lagt fram í aukarjetti Kjötur og Gullbringu
 réttis 9 júlí 1870

Althorsteinsson
 réttis

N° 61.

Samkvæmt afsalsbréfa- og vednámabók Gullbringu-
 og Kjósarsýslu notað, að ekkert ekkjal finnst
 þingleið, með hverju jörðum Helliðhol, Hólur
 úr Ellidavatu, Matniendi, Breidholt eða Árbor,
 Siggjandi í Seltjarnarnes eða Mozfellsþreppi
 innan Gullbringu- og Kjósarsýslu, veitir sigtas
 nokkrum fasteignarvætti eða hlumindum
 (þinglig þrúgð)

Skrifstofu Gullbringu- og Kjósarsýslu 26. Apríl
 1870

Clausen

geb. 1847

fjórthúsgæða skildingar s. m.

Clausen

Framlagt í útkarjetti Gullbringu- og Kjósar-
 sýslu 9. júlí 1870

A. Mörsteinsson

setur

N° 62

Náttúruleitdráttur

af Byggingarbréfi (rituðri & prentaði Schema)

sýslumannsins í Gullbringu- og Kjósarsýslu
 til Grims Þafssonar fyrir Kgsjörðinni Hólmi
 í Seltjarnarnesþreppi, dags. 21. Mars 1869.

„Egslumadrú i Gullbringuviðstö ve. Kuningjörri.
 „ad eg hefi byggt ve - bóndanum Grími Ólafs-
 „syni Hólum i Seltjarnarnesthreppi ve - 20. g. r.
 „ad dýrleika, til löglegrar ábúðar og leigulíðanota
 „frá fardögnum 1863 með ephirfylgjandi skilmálinum

„9. Öllu því, sem jörðinni og öðlegu tilheyrir
 „af sloppum og beitlandi o.s. frv. til fjalls,
 „láglandis eða fjörris, skal hann með kost
 „göfini undir hana halda og ekki
 „líða að hús misri það. En og
 „nokkud af landi heimas i öleppi
 „brúttad eða vjetlands heimas i adra tíma málefi
 „skert, það skal hann með haffi þannar
 „líka í heimila ineytli jafnveigra og
 „verja fyrir ágangi annara o. s. frv.“

„Ad þú ofarvitada ord fyrir ord og
 i öllu tilliti eji samhljóða tilvarandi
 grein i því nýja sýnda frimriti, bygging
 arbojefi G. Þafssonar fyrir jörðinni Hólum
 i Seltjarnarnesthreppi, það vottað þyrmi
 ephir nákvaman samantúnd notarialiter.
 Notarialskrifstofu Reykjavíkur kaupskadardag
 9. júlí 1870.

Boorgús 12β

Höf skuldugan o. s. frv.

Almóttaminn

A. Thorssteinsson

Framlagt í aukarjetti Gullbringu og Kjósarsýptu
9. júlí 1870.

A. Thorssteinsson
settur

Hvarmost hann ekyrskotadi til hinna framlögðu skjala
og innljét sökina til dóms

Sýris hönd aðalstjóranda mátti herra orpmáttis P.
Gudstúfsson, mótmalti þeir framkomma og innljét sökina
til dóms.

Ríðstjórnin upptók sökina til dóms samt tilkynnti
máleförum, að sökin yrði fyrirtekis nokkrona
laugardag 16 þ. m. kl. 12 med til útskrifingar með
dánsmamma og var þeim tilkynnt að þeim er
yrði gefinn frekari fyrirvari þar til.

Ríðstjórnin uppsaf

A. Thorssteinsson. — P. Gudstúfsson. Jón Gudniúndirsson.

Skilli Magnússon. Pjetur Jóhannsson.

Á 1870 hinn 15 júlí var aukarjettis Gullbringu og
Kjósarsýptu settur í skrifstofu bójarfögta, Reykja-
vík og haldinn af land- og bójarfögta kansellíri
A. Thorssteinsson sem settum dómara með vottum
P. Jóhannsson, Jóni Þorgerðingji, hvar þá var fyrir-
tekið málið:

Kaupmanni H. Th. A. Thomsen

gegna
 Arsseror B. Loeinsson, og
 Arsseror B. Loeinsson sem gagnstefnandi

gegna
 kaupmanni H. Th. A. Thomsson
 Dómariinn lét þess gæti, að eftir sam-
 komudagi vid málopartana átti útnefning með-
 dómsmanna sjá stað mið ídag, í stað þess
 sem ^{á áttunda} ákveðið, þann 16. p. m.

Stettis voris fyrir hönd aðalstefnanda
 herra organisti P. Guðjónsen og fyrir hönd gagn-
 stefnanda herra yfirjettarmáleförstúmadur
 Jóns Guðmundsson.

Sam meðdómsmanna útnefni rjetturinn
 þarutit:

Bónda Sigurd Angjaldsson í Strólfskála

Bónda Olaf Guðmundsson í Mýrarhúsin

Bónda Arna Björnsson í Swammkot, og

Bónda Kristinn Magnússon í Engey,

og verður mánnum þessum til sagt að taka eiti í
 rjettinum, jafnframt og þeir þá vinna við
 þann, sem fyrirskipaður er í Norsku lagat.

Yfirjettarmáleförstúmadur Jóns Guð-
 mundsson bjóði frá, að hann mið, þar
 meðdómsmanna voris kvaddis, ytri að okja.
 eftir þess, að rjetturinn ásamt þeim hjaldi

dréid, til þess að afstöðumálverk það, sem framlagt
hefur verið af hans hendi, og sömuleiðis það af hendi
mótpartíans framlagða, yrði staðloft þar með, og
óttad hann að þessu áreiðargjörð, ef mögulegt væri,
gæti átt sér stað ekki seinni en 19. þ. m.

Dómurinn gæti þess gætið, að áreiðargjörð þessu
mindi verða fyrsttekið hið fyrsta sked gæti,
með kvöldfrestri til málpartanna.

Rætturinn úpprág

W. Tharsteinsson - J. Gudjohnsen. Þú Guðmundur,
þú Róggjörðingur. Þú þú þú þú.

Á 1870 þann 19 júlí var Rjötur og Gull-
bringuráttur aukarjettur settur að Rústöðum og
haldinn af hinum setta dómara land og bojar-
fógeta A. Tharsteinsson samt meðdómsmönnum
þeim er útnesfudis voru þann 15. þ. m. nefnd.
Þóroddur Sigurð. Þuggaldur, Þafi Guðmundur,
og Kristinn Magnússon samt þar með þessu Rjötur
son. Hvamntoli var þessfallaður sökinn
sjúkdomur eftir nýri útnesfudis löndomur.
Þú Guðmundur í Róþavogi.

Eftir að meðdómsmennirnir höfdu tekið
sökt í rætturinn um þessu þann 15. þ. m. lög
báðum er í laganna 1^a 7^a 5^a, og fyrir hönd

adalsteftuanda var móttús organisti P. Guðjón-
 sen, samt samfremmis kaupmadr Thomsen
 sjálfur og fyrir hönd gagnsteftuanda herra
 yfirjettarmálaferlómadr for Guðmúndur
 for rjetturinn um evod þad, er sýnt er á
 korti þvi, er adalsteftuandinn hefur fram-
 lagt, og samr dómarrinn sem og meðdóm-
 menninn skert við uppdrott þenna ad
 athuga; þó skal þess getid ad hvad örnefa-
 áhrorir þá stendur þar við þad sem part
 annis, hver um sig, getur samnað meðvitun
 ad þá leyti þá greinis á um örnefni.
 Þess skal getid ad af þeirri girðingri sem ad var
 áidkemma með: „fyrri stýflugardur við latveid-
 ina“, fundust eugin greinteg merki; af
 þeim nedra „stýflugardi hlöðnum í fyrri símar
 sáust mjög lítil merki og af þeim efri nota-
 ur, og hefur þetta orsakað við vatnsmegnid
 í ánnin sem hefur skolad grjótimu burt,
 þarost var faridinn evod þad, sem sýnt er
 á uppdrotti þeim sem ad gagnsteftuandi
 hefur framlagt þannig ad rjetturinn for
 upp ad Kerlingarhólum, Blákeuschólum
 ad Skeypis, og þadan upp ad gördum þeim,
 sem hafa verið hládnir til ad veita vatni á

engid, samt þar á of þis yfir engjarnas að þou-
 um Ellidavatni, og gat rjetturinn með meðdóms-
 mönnum of þis nákvæmlega skodinn ekkert
 fundid við þing framlögdri af stöðumálverk
 að athuga, með fyrirvara þeim ^{sem} nauðsyn-
 legur er að þis leyti báðar partana greinin
 á um örnefni framtekis, er bodd kortin
 ná yfir, svo sem Skermáfangi og Stórafati
 eða Stórafyl. Að þis leyti upphættum á þessum
 þing ofan engjarnas þá athugaði aðalstefnuandinn
 að hann ekki hefði neitt við hann að athuga,
 er hann álitir hann þingarlauðan, og með
 þis rjettinum sem og meðdómsmönnum of þis
 þis sem þeim er kunnugt ekki þykir neitt
 við þenna upphætt að athuga, var þad sam-
 komulag að ekki þykfi þrellara að rannsaka
 af stöðumálverkið á þessum kafla. Uppf. staðf.

Er svo gjörðinni hjá með lokið og sökis endi-
 lega úpftækis til dóms of þis að gagnitefur-
 andinn hafði athugað að hann álitir að báðir
 málpartarnir ekkert að greida kvætuðinn við þessa
 áreið, að þessa spursmál gæti ekki orðit afgjört
 nið ad sökummi.

Rjettinum úpprágt

A. Thorssteinsson. - Olafur Gítmundsson. - Kristinn
 Magnússon. - Sigurður Engjaldsson. - Svavar Gítmund-
 son. - J. Gítmundsson. - Þórs Gítmundsson

en rjett-
 urinn
 áleit

Á 1870 þann 3. Október var Kjötur og
 Gullbringusýslu aukarjettis seltur í Reykjaví-
 vik og haldinn af hinum setta dómara,
 land- og bójarfégeta A. Thorsteinson með met-
 dómsmönnum bónda Sigurði Guggjaldrsyni
 Ólafi Gúðmúndrýni, Kristni Magnússyni og
 Evari Gúðmúndrýni, hvar þá var fyrsttelur
 sökis

Kaupmanni H. Th. A. Thomsen

gegnum
 Arnesor B. Sveinssyni, og
 Arnesor B. Sveinsson sem gagnstefuandi

gegnum
 kaupmanni H. Th. A. Thomsen

Kjöturinn get þess getid að þarud sök þess
 veri svo umfangsmikil og það hefti tekid
 nocta langan tíma að yfirfara hana með fleiri
 dómendum svo hefti dómurinn ekki orðid
 upplæðinn fyrir ni. Eftir að þarud
 hinn setti dómari land- og bójarfégeti A. Thor-
 steinsson og bóndi Sigurðus Guggjaldrson höfðu
 framlagð tvölatandi dómraákvæði:

„Eftir að adalsokjandinn, kaupmanni
 H. Th. A. Thomsen, sem eftir afsalebrjefs,
 „dags 11 Decbr 1853, á lauveidri í Ellidaánum
 „frá hinum stóra farrí vid jördina Arbo

„Kölludrim Stórahyl — hefur leitad aðtatar fó-
 „getans í Kjósar og Gullbringuvísi út af þor,
 „að Arretor B. Sveinsson kúmarid 1869 hefur
 „stýflad ár þor, sém renna í Ellidaárnar, til
 „skada fyrir veidina, spæð árnar stöndum
 „þurkúðit úpp, svo að latum segi gat gengid
 „í kisturnar, en stöndum úrði svo miklar, að
 „vatnid náð yfir kisturnar, var með úrskurði
 „fógetaryjttarins þann 2 júlí 1869, með þor að
 „kaupnaðis Thomsen aðri veidrijetta nedan til
 „í ánum, og veidri veri komin undir þor
 „að veruleg breyting ekki yrði í vatnsmengunni
 „í ánum, — úrskurðad forbot ámoti þor, að
 „arretor B. Sveinsson, með þor að stýfla vatnid,
 „hindrad þad í sinni edlilegu vár, og var
 „lagt bann um þetta gegn tryggingu af hendri
 „forbodebeidanda að úpphot 2500 adl. —

þessum úrskurði og banni hefur aðal-
 „sökjandinn, kaupnaðis H. Th. A. Thomsen,
 „steful þjes fyrir rjettum til stadfest-
 „ingar, og þessutau þrafirt, að him stefud,
 „arretor B. Sveinsson, verði skyldaður til að
 „greida skadabotir fyrir veidriþilli, armodi
 „og grengi 500 adl, og í málkostnað
 „50 adl, samt þrafirt þess, að himn afur-
 „þera verði geymetur rjettus gegn kommu

til selta, ábyrgdas og málskostnadar fyrir það,
 „ad hann hefur látið spilla veidigróðingum
 „í áminn við þetta tokiferi.

„Stefndi, arressor B. Sæmsson, hefur aftur
 „ámóti höfðad gagnsókn og hendur adalsokkj-
 „andaminn, kaupmanni H. M. A. Thomsen,
 „og krafist þess:

1° „ad lögbarnid af 3ja júlí 1869 verði fellt úr
 „gildi og uppkrafið, samt ad hann verði
 „fríðomelur fyrir öllum rjettarkröfum
 „adalstefnanda.

2° „ad pólitirjettargjörð frá 9 júlí, með hverri
 „fögetinn, samkvæmt þeir gjörda lögbarni,
 „hafði tekið upp nokkrar gjöringar, er forðri
 „vatnið í austurkvísl ána, verði domel
 „ámerk, og lögreglustjórim og adalsokkj-
 „verði domelir til ad greiða gagn^{stefnanda}~~stefnanda~~
 „hefitegar bótes fyrir miska þann og
 „ryr, er hann hefur bedid af þessari
 „gjörð.

3° „ad adalstefnandi verði skyldadur til ad
 „greiða gagnstefnanda skadabötu, samt
 „fyrir miska og gjaldtraustopilli m. fl.
 „alltad 1322. H. 64 okt. árlega frá 3 júlí. d.
 „og þangad til lögbarnid er krafist, en ad jöfu-
 „mikið og ábyrgdarþje það, er fögetinn
 „áskildi og fjelk til úmráða, kynnir ad
 „breiða á í skadaböta- og málskostnadar

„upphot þá, sem domd yrði til handa gagnsókj-
„anda, verði þeir fögetim og adalsokjandim
„domdis til að greiða þonim in solidum.

4° „að gagnsóknanda verði domdur málskostu
„adur skadlaust, eða með einhverju noyilegu, ann-
„adhoort frá adalsokjanda sinim, eða hinum
„stefuda fögeta og adalsokjanda in solidum.

„Undir rekstri málinu hefur ^{þar mest} ~~erinn~~
„gagnsókjandi krafist þess:

5° „að adalsokjandann verði fréðomdur allur
„sjetur til þvergiðinga í Ellidánum.

6° „að adalsokjandi að viðlogðim daglegim sèktim
„verði skylddur til að nema í kúrti allar þær
„þvergiðingar og þvergiðingastáðvar, sem ni
„erir þar í Ellidánum af hans völdim.

7° „að adalsokjandi verði skylddur til að greiða
„gagnsókjanda fullar skadabotir fyrir veidi-
„spillir og veidiván fyrir þur eignarjörðim
„hans, $\frac{1}{2}$ arðs, Ellidavatni og Helliskoti frá
„6 júlí 1863 til þess þvergiðingarnar erir
„tekur í kúrti, - eftir þartil útvesfudra
„manna mati ekki minna en 300 rd lárlega
„og ekki meira en 600 rd, samt allan máls-
„kostnað skadlaust.

„Adalsokjandi hefur einkum stítt máling
„sinn við það, að þonim með afsaltsbrjfsi dags.
„11. Decbr. 1853, hafi verið seld lauveidri í Ellidá-
„num frá hinum stóra þarri við jörðina ~~stóra~~

fyrir það
indregim
hefur aftur
adalsokj-
Thomson,
verði felthúsi
um verði
þartröfum
D hverri
lögmanni,
er forðri
verði domd
adalsokjandi
Stefanda
gagnsókn-
þann og
af þessari
adur til að
kostur, samt
topilli m. þ.
á 3 júlí. á
lið, en að þessum
fögetim
kynnir að
áttakostnað

„kölluðum, Stóratúhl, og þangað til fyrir útan ármýmmid milli Arbojarhöfða og Gelgri- eða Geldingatannga, með öllum þeim rjettindum er veidinni frá farmi fylgt hafa, enn mi fylgja og með rjetti þess fylgja, svo að hann samkosmt lögn þeim um veidi á Helandi, sem út eru komins eða þjereptis verda gefin út, má naqnipta oþr slíka veidi sem hann bert veit, vill og getur.

Svo þefur aðalesteyandi og úþþlýst, að hin sama veidiadferð og ús er hann þefur vidhaft, þafi átt oþr stáð um mjög langan tíma, þarsens

- 1° Rentúkammerbrjef af 26 April 1749 sýni að kirkjuegandinn á Laugarnesi þafi fyrir þá jörð gjört árangurskúist tilkall til veidinnar á 15 þarki, þar veidri í meira en þefðartíma þafði verid rekin af komings.
- 2° Rentúkammerbrjef af 28 Febrúar 1795, að þafellan í Midey ekki geti gjört tilkall til helninguveidas í Ellidánum, en þaf oþáist af máldaga Wilelms biskups ári 1235, að Mideyjarþléustur þafi átt helninguveidi í ánum.
- 3° Rentúkammerbrjef af 6 Febrúar 1830, í hverji að eigendurnir á Ellidavatni og Matusenda þafa þeidd þess, að laxastúrnar í Ellidánum verri eigi gjörðar svo, að silungur ei geti komist þar í geymin, þar þeir

„annars sviptist þerrars veidi; en fengu þat iðvar,
 „ad þetta ei gæti orðið veitt. Rumpfremur Rents-
 kammerbojef af s. d.

4° Eftir uppkotskilnámum af 4° ^{Juli} ~~Oktober~~ 1828 er
 svo tiltekið, ad leigulidrim ad veidimis' illida-
 ánum megi veida með netum, aunglum, kist-
 um og stíflum ánum, einsoy áðus þefur verid.

Eftir uppkotskilnámum tilgust 1791 er veidri
 leigt á þann hátt, ad leigulidrim má viðhafa
 kistur, net og stíflum ánum einsoy þingadit
 þefur verid.

5° Auglýsing frá þegarþogetanum' Reykjavitt,
 dags. 27 febrúar 1804, um ad öllum oje bændum
 veidi' ánum á hvaða sem helst hátt, þarid
 veidri oje leigt kurtu.

6° Utkrifthaf bóka, er Horrebou biskup þefur
 gefid út, prentud 1752, í hverri veidraferdum
 ánum er legt þannig, ad áruar oje þver-
 girtar með kistum. Þinnig lýsing á veidi-
 adferdum ánum, eftir landþogeta Skála
 Magnússon, sámdr á árunum 1781-84, sem er
 þerru sámbiljóda.

7° Eftiroit af Diplomatarium Helandicum,
 prentudri; kaupmannahöfu 1852, er umi-
 heldur málþaga frá 1235, er sýnis, ad veidi-
 adferdum þá þefur verid sá, ad draga á
 á árunum.

„ Med tillit til hins lagda þaglaforboð hefur
 „ aðalsokjandinn skýrt svo frá, að gagnsókjandi
 „ hafi lagt stýflugand til að veita vatninn frá
 „ vesturkvísl árimnar, og þar með koma líkni
 „ vatnsfylli í austurkvíslina, að hún amaðrost
 „ gots rútt um veidigirðingunni hans (aðalsökjanda)
 „ eða streymt yfir þor þannig, að latinn gati
 „ gengid óhindradur yfir þor; ennfremur
 „ stýflað vatnið þannig frá ánum í Ellidavátni
 „ laudi, að latinn ekki náð að ganga nema í
 „ aðra kistuna í austurkvíslinni. Hóad afhís
 „ vestirána enertis, þá hafi hún frá bygjun
 „ veidihans fram til 9 fott fjelli verid
 „ þur, það ekki hafi verid þellinn þurð
 „ gardur sá, sem hláðinn var úti Arnar
 „ í Arbojarlandi til þess að veita öllu vatn-
 „ inni í austurkvíslina. Ítaf þessum aðformum
 „ hefur aðalsokjandi álitid, að hann hafi
 „ orðid fyrir skada, sem hann metir, eftir
 „ því sem veid hans sýmir sig að hafa verid
 „ áður, á 291 rdt, en þegar þar vid batist,
 „ að lat hafi farid upp fyrir kisturnar og
 „ veidgardana, hótráðis, armada og gremja,
 „ sem hann hafi orðid fyrir, þá hefur
 „ hann álitid, að hefilegt mundi vera, að
 „ skadabotunnar yrðis samtals ákvednar til 5000 rdt
 „ gagnsókjandi þar á móti hefur gjört gild

„andi, ad forbat það, sem lagt hefur verið á móti
 stýflugörðum hans, sem eingöngu hafi miðað
 til vatnaeitinga á engi, hljóti að fellast úr
 gildi, þaræð stýflugörðar þessir allir voru fyrir
 útan eða ofan veidriðarkemörk sakaradla, og
 sem engan skada eða meins hefti þurft að gjöra
 veidi hans, ef hann hefti haldid veidriðerð sími
 og veidriðelums innan sakmarka þess, er honum
 var heimilad með afsalsbrjefi hans og álvörðin-
 um þeirra laga, er gilda um fiðkiveidar hjér á
 landi. Þvergiðingarnar í ánum hafi slikið átt
 óþer stad til þarna eða fyrir en adalsokjandi
 fjelkk árnar, og þóad nú svo hefti verið, ad
 árnar hefti verið þvergiðtar í öngri tíma,
 þá hljóti slikið á stand ad veltja fyrir þinni
 lögnota upprunalega á standi, sem óþi samkomu
 lögun, er leggi þarna þvergiðingar. Hann hefur
 og tekið fram, ad eignarhefti hvorki gildi ne
 hafi gillt hjér á landi; þóad eignarhald og af-
 not á fasteignarrjettindum hafi átt óþer
 stad um langan aldri. gagnvart uppruna-
 lezium eignarrjetti, og það óþi sem það aldri
 hefti verið, jafuskjótt sem upplýst verðis og
 samad hid upprunalega eignaradland, í þr þó.
 llb. 26 Kap. m. fl. og slikið hljóti ad bygg-

„ast á löglegum gjörningum ef það eigi að
 „hafa nokkurt gildi.

Auk þessa hefur gagnsókjandi tekið fram,
 „ad eftir hinu komunglega afsalebrjefi af
 „11 desbr 1853 sje gagnsókjanda heimiladur lat
 „veidarettur einungis á litli svod: innan
 „ákvæðima takmarka, en eftir þeim fiski-
 veidilögum, sem í gildi sje, geti hann ein-
 ungis skúlad fiskiveidi samkvæmt þessum
 lögum, og allrasíð þvergið áruar, til þvers
 hann enga heimild hafi. Eftir landlögum
 þá eigi fiskur að ganga til fjalls sem til
 fjöru, en með þvergiðingum þeim, sem
 aðalsokjandim hefur í ámunum, sje spilt
 veidim: þær gagnsókjanda á jörðum
 hans, en hann hafi einnig þessum
 afsalebrjef við að stöðvast, sem heimili
 honum veidina, þaræð í þeim sje ekkert
 sem bendi til, að slíkt veiditak sem af
 sálebrjefi af 1853 höndlar um, sje til, og
 þá eðis veidiretturinn fráskilum, sem af
 sálebrjefi sjálf veri með sjer, að veid-
 retturinn hafi fylgt jörðinni í kaup:.
 Það geti heldur ekki boð sje, að aðal-
 sokjandanum sje heimiladur þvergið-
 ungarrettur í ámunum, þaræis veiditak-

„mórk hans sjúis einstokkris vid vissan part af
 ánuis, er hann ad ofauverdu álitu ad sjú fars
 sa, er hann á afstöðumálverki þor, er hann
 hefur framlagt, hefur einkennt með nafnum
 „Storifari“ og það þannig gefid ad þeis senu ofar búa
 kafa fullkominn veidigeti, og þeri þor ekki ad fyrir
 minna gaungur læsins uppeptis, með þvergirdingun.
 Sooog kafi þer þvergirdingis á ánuis og ámmur
 veidiadferd verid allt ádrúvisi til þarna, en síðan
 veidris var seld 1853; þor ádrú kafi girdingarnar
 ekki verid senu, ad længan uppeptis þarvid
 kafi úhilokast. það sjú þor langt frá þor ad
 móþparþinum kafi samad, ad þetta exceptionela
 þvergirdinga-ástandi' illidánum kafi átt sjú
 itad til þarna, eða ádrú en adalsokjand
 fjelak veidigeti i nokkrum hluta hluta-
 ánum þooki ad þess eða heimild konungs
 til ~~veid~~ ^{leigut} ánum hans nje veldu svo mikil
 senu falkisk vidvarand ástand kafi mynd-
 ast, ad allt þis framkomnu gögn sýni og
 samni hid gagnitoda. það ni þetta falk
 iska ástand kafi verid, þá hljóti það þarna
 ephir lögunum ad vilja fyrir þinu lög^{motu}
 upprunalega ástandi, sjá fonsb llb. 26 Kap.
 svo einnig Rentukammerbjeif 26. Apr. 1779

„Sens segs að, þar sem veid þessi um meira en
 heftartíma hafi verið rekin fyrir kon-
 unglagan reikning, þó geti hlütadeigandi, sem
 gjörði tilkall til hlüta veidinnar, ekki fengið
 tilkall til veidinnar, nema ádrúvísi og nojilega
öje samnað. Þótt mi eurfremur leigulidur
 konungsd veidinni hefði þvergipt árnar,
 þó geti aðalsökjandi ekki stítt mál sitt
 við þetta, nema þeir að eins að heims-
 ildarbojef hans frá 1853 afsáli konum
 slíkan rjett, en það fari svo þjarr,
 að þetta skjal heimili þema exception-
 ella veidinnatari ^{þvergiptingar,} annis, að það þvert
 er mót fraskilji konum slíkan rjett,
 obr. ordin i afsalsbojefinu: „so að hann
 (kaupandi), samkaamt lögum þeim,
 sem eru útgefis um fiskiveidar á
 Íslandi, eða bjereptis verda útgefis má
 þora öjer veidna til aytja.“ Jafnvel
 þó að mi mótpartinum hefði verið
 seldur slíkum þekkar rjettur, þó ekorki
 hann þó engi að síðis þann, rellé:
 rjett gagnvart ^{gagn} ~~ad~~ söskjanda, þar sem
 hann samkaamt skjalausum ordum fyrir
 afsalsbojefa fyrir jörðum sem liggja

ad ánuum, hafi orðid eigandi ad laxveidinni
 fyrir ofan Stórahyl. Sem ástodafyrir
 vafalaustum rjetti til þeirra natursveit-
 inga, er gagnsokjandi hefur viðhaft, hefur
 hann og gjört gildandi, ad all þau vötr,
 er mynda Ellidaárunar, sprettu upp í
 landi heus, og hafi hann þri' hagnýtt
 þau samkvæmt lll. XXIV kap.

Þegar sem nú litid er á það, sem í
 söle þerrari er upplýst af máleförtrinum,
 virðist það nokkilega rannar af aðalsokjanda,
 ad laxveidin í Ellidaárunum hafi áin mjög
 langan atötu verid rekis fyrir komunglegu
 veikning og ad þannig hafi myndast sjer-
 stök eign, sem hafi skilirt við komung-
 jandis þar, sem þá átti land ad ánuum,
 og ad þerris sjerstaka eign, eða veidveikningum
 í ánuum, mótunslalaust hafi verid í heus
 og notkun eigandans, sem sjerstök
heilid útaf fyrir sig. Þarinn hera vitni
 hin morgni skjöl, sem fram eru komin
 í málinu, og staðfestita þau þetta fylli-
 lega.

Þegar rannsakað er afsalsveifid frá

„ 11 Desember 1855, með hvefji að latueidri, er tilheyrir ríkinni, er seld þrúatnamni; þó liggur áskilningur í því, að latueidri þessi er seld með því stadarlega ummáli og þeirri veidradferð sem hingaðhafafti híðkast, og ordin: „svoad hann (kaupandi) sarkvómt útgegnum og komandi löguin, má hagnýta sjis veidna-sýnast steki að innihalda annað en þá vanalegu skilmála, sem seljandi tekur fram til þess að skýra það, að hann steki svari til vanheimildar á eignum að því leyti með löguin eða dómi skýldu verða gjörð breyting á notkunarmáta eignarinnar.

Þegar þarust er tekið tillit til hinna framlagðu afsalebrjefa af hendi gagnsokkjanda, þá skal fyrst telja konunglegt afsalebrjef, dags. 27 September 1855, með hvefji jörðin Ullidavatn er seld með öllum þeirri gjettindum og godum sem þenni frá fornu fylgt hafa, erum fylgja og fylgja þera með sjis svoad kaupandi getur hagnýtt sjis jördina, og komingurinn stekert til holl eða gjettindi þessu frekar þis

„Seirrar jandar, þófad geyndrinn rjetti til
 Hkonungs hlúmsinda. — Samhljóða þessu
 er einnig heft afsalsbrjef fyrir jörðinni
 Kleppi, dags. 17 September 1837. — Afsals-
 brjefid fyrir Helliðskoti; útgefid af uppboðs-
 ráðanda í Kjöras- og Gullbringuvíslu 26.
 September 1837, sýnir fyrst í þeim fram-
 klögðri uppboðskilmálinum, að jörðin selst
 í þó ástandi, sem hún fyrirsinnst, en að
 aðrúleyti er hún afsöluð með öllum herleg-
 heitum og rjettindum til lauds og vatns. —
 Hlím framlegði útdráttur af afsalsbrjefi
 fyrir árboð, dags. 14. Mars 1839, sýnir
 einnig, að jörð þessi, er seld í þó ástandi,
 sem hún fyrirsinnst að vera í. —
 Það er mi að vísu svo, að afsals-
 brjef þessi ekti geta um, að undrjetturinn
 nedarhit í Hlidaánum með laðakishum,
 þvergirðisgum og stýflum ánum, og til
 en aptíramót; þá er jörðin Helliðskot
 seld með öllum hlúmsendum til lauds
 og vatns, og jandirnar Hlidaavatn og
 Kleppur — hver síðari jörð er máli þessu
 22, áðrkomandi — eni seldar með áli þó,
 sem þeim hefur fylgt frá fornu, og

er þó þessi nýg vel samrýmt veid
 eign konungs nedar í ánni, einsoy
 líka það, að konungurinn í afstalsbrjef
 um hefur áskilið svo konungshlúms
 undi (Regalies). Hvoost þess um vor
 álitid, að slík veid rættilega gæti heim
 þarst undir konungshlúmsundid edur
 eign, hvad rætturinn álitur nosta
 vafasamt, þó tilýtur þó það að vera
 afgjörandi, að ú þó að laqueidris nedar
 í ánni var ortin operstök eign með
operstaki veididferd, þá er þessi veid
 þar með alveg aðskilin frá fjörðum
 þess, þess veidris eftir lögmúms heft
átt að fylgja. Þá kemur og heldur
 skert það fram við kaupgjörning
 ana, þess síns, að þessi fiskirjettur
 eda veidieign skyldi upphæfjast, þala
undir jandronar eftir, og tilkoma hins
 um nýs eigendum. Ef þetta heft
 verid ötlúms kaupanda eda seljanda,
 þá heft það komid fram við afheid
 ungr jandanna, eda þá enlilegröfull
konnum kaupanna. —

það er að vissu komid fram

vottod af afsalsbók Kjörar- og Gullbr.
 systu um ad jarðvarnir Ellidavatu,
 Helliskot og Arbor med fleiri, sem
 allar liggja ad Ellidánum, ekki sju
scriptar nokkrum fasteignarvætti eða
 hlumindum (Þinglij Þingvæli) Jephri
 Þinglesinum skjölum, en vid þetta áer ad
 athuga, ad skjöl málsins vera med því,
 ad hið ofþvefuda konunglega afsalsbréf
 fyrir veldum í Ellidánum, af 11 desbr
 1553, er einu þinglesid, og getur það
 heldur ekki ridid slig í itaksvætti, sem
 þenna, sem er sjerstök eign og myndar
 eignarveild utaf fyrir sig, ad í afsals-
 og vedmálobókum ekki þinnst gjörd
 athugasemd vid hinar sjerstökú jarðir,
 um ad hin sjerstöká veldisign skerðir
 hlumindi þeirra. —

Eftir ad vettúrinu hefur komid til
 þeirrar vidurstöðri, ad afsalsbréf þar,
 sem gagnsökbjandi hefur framlagt,
 fyrir eignum sínum, ekki komi í
hága vid hina sjerstökú laudei, sem

„eign, í nedri hluta Ellidaanna, kemur þá
 nokk til úlita, hvort að veiditak það, sem
~~þessi~~ ^{þessi} myndast í árunum, komi í stríð
 við landlögis. Þessi þer þá fyrst að geta
 að margar ákvæðanir í föns lagabók
 heimila slík itaksrjettindi og skal þær
 tilnefna þá ákvæðin í landlögabók
 I, VI Kap., að „hver maður á vötn og veid-
 stöðir fyrir sínum jörðum og á, sem að fornum
 verid þessum, nema með lögmætum sje frá-
 komid,” þ. e.: í löglegum hátt. Sbr Reka
 bók Kap. I: „hver maður á reka allan
 fyrir sínum landi, nema með lögmætum sje
 frá komid,” svo og Reka b. Kap. II: „ef
 maður kaupir reka frá landi manns
 að lögmæli rjettis.” Þunfremur Landlög
 VII. Kap. er tiltekkið: „ad leigulicir þafi
 rjett til fiskiveida nema frá sje skilið,”
 I, VII um fiskiveidar, XXI, er höndlarinn, s.
 maður á skóg og annars jörðum, XXXI. Kap.
 ef maður á eng og annars jörðum. fl.
 Af þessum ákvæðum má ljós-
 lega sjá, að slík itaksrjettindi getafát
 sje stáð löglega og þinnu heldur stak.

„í lagabókinni nætti sérstaklega fyrirskrifad
 form fyrir þús, hvornig slíkar stakó eignis
 eigi að slofrast, heldur eignit, í þriðri
 @ nógja það, sem yfir höfuð þarf
 þú í slíkum tilfellum, þar á meðal
 laugvarandi eignarhald, sbr. h.á.m.
 sérstaklega hér Lb. I, VII Kap. er til-
 tekur @: „Enginn skal fyrir áðrum
 veid: spilla @a barna, sem hann
 hefur @ur @ form haft.“ -

Eins og @ur er rígt, er þú lauveid:
 sú, sem seld er, réttilega sérstök
 eign, út af fyrir sig, og kemur þú til
 yfirgegnar réttarkrafta þú, sem
 gjörð hefur verið af gagnstæmda um,
 @ aðalstjandi: skuli taka allar þess-
 gjöringar sínar út árum á ned-
 anveidu, á veiditoddi þús, sem hon-
 um rafsalað. Eftir þessu stjólum,
 sem framkomin eru virdit enginn
 vafi vera á þús, @ þessgjöringar
 þessar hafi átt sér stöð um nið-
 langan aldur, sbr. ferdabók
 Hornboous lúthefs, lýsinga
 laudföreta Skúla Magnússonar
 á Skjóras og Gulbrinsgjúsíðu
 1781-84, upptörunumála aft. ág. 1791

„ 4. júlíon. 1828, Rentukammurbref
 6. febrúarm. 1830. m. fl. sem sýna það,
 að laskakittu, allt svo þvergjörðingur,
 hafa átt síð stöð í ánum, svo að það
 má fullgönda að þetta hefur átt síð
 stöð í svo ómunalega laugan tíma
 að þar á er ummín laugvaraandi bit-
 ar heft, síu sem hlýstú að gefa fastan
 rétt líu að við hafa þessa veidi að ferð
 eftir almennum grundvallarvegl-
 um laganna (skr. Antónía Þjellins
 1746). Á móti þessari niðurlöðu
 þynni að geta orðið tilföth, að Lb.
 LVI Kap. áhvédur, að hver maður
 má gjöra veidivél í sinni á, og gjöra
 þó svo, að fittas megi fara upp að á
 hverri, og er svo viðbott sem ástötun,
 að fiskigaugan ekk. megi stötvað,
 þá þessa þynni má að verða álitit að
 lagi almennu barnum um þvergjörð-
 ingur í ánum, grundvallar á ummín-
 um löggjafans fyrir viðhenni á
 fiski, og bendir þá þess í á
 hvortun að, ef þvergjörðingur er í sett þá
 skuli þess er eiga ána ofar, hafa heimild
 til að brjóla gáðinn, en á hinum bóginn
 þá liggur í ordatilbókun þeim er síma
 koma fyrir, er viddath benda til að þvergjörðingur sé til

„sem leyst sé @ hafa, og ódalgrundvaller
 og glu þeimi, sem áður er gefin,“ að
 enginn má fyrir áðrum veði spilla
 þá, sem hann @ formu hefur haft, eða í
 þessu tilfalli með langvarandi hid-
 arheft, að bannid um þvergarða sé
 ekki svo almennu og fars, að það skuli
 haldast þrátt fyrir áunnna hidarheft

Pitturinn getur þó ekki að hlytt
 réttarkröfufur gagnskjanda um, að
 aðalokjanda sé frádómdur rétturinn
 til @ hafa þvergjörðingas í Ellidáam
 fyrir Artins og Bisthóða lands, að
 hann verði skyldaður til @ nema
 þóe burtu og til @ greiða þóe heim-
 um skadabotus

„A milli ^{máli} þaranna hefur talsverð-
 ur ágreiningur um ísnesri þau, og
 myndi veðilakmörk aðalokjanda,
 efi afsalstréfinur um nefnd, hinn
 stiri foss vid jördina Arde, kallad-
 ur Stiri hylur.“ Aðalokjandi hef-
 ur alitit, að foss þessi sé þá, sem er í
 þri afnumum framlagða afstöðu-
 málverk: kalladur Stiri foss eða
 Stiri hefur í Sudurkvísl arinnar
 en gagnskjandi hefur þarómoti alitit @ Stiri foss

eta Stírhylus vðis nedar í Stordar-
 þvíð árimmar, þar sem að aðalstj-
 audi hefur í afstömunálverk: sínu
 nefnt Kvernóafoss. Þess skal getid, að
 í leiguskilmálunum 4. júlíon. 1828
 er nefndur Stírhylus, en í leigus-
 skilmálunum 1. ágúston. 1791 Skor-
 achylus. Undir allum þingumstodum
 liggur þverginging sú, sem einsung-
 is sett er árnar mídaar laxakítum
 að en settar nedar, þeknar upp í
 ánum hleypt, fyrir Árbójar laudi,
 og mídaar þverginging þessi sé að
 hleypa votrinu um stund ofis í
 norðrskóttlinni í suðurkóttlina,
 mídaar kítumar en settar og þeknar
 hús, í ánum hleypt. —

Í sókinni er nú að vísu upplýgt,
 að Kvernóar, eftir hveijum að foss sé,
 sem aðalstjandi hefur einkennt í afstö-
 málverkinu „Kvernóafoss“ — liggja ekki í
 Árbójar- og hella Breiðholtslandi, og eins beud
 is líka orðabiltstíð í afsalsbréfinu: „Hinn
 stóri fossur á jurtina (Gaarden) kallður Stí-
 hylus“ þess, að nei sé um stada lesh
 ornelfri að gjöra, sem liggja í Árbójar
 landi, og eins hefur vitnið Jóhannes Odd-
 sen rhyt frá, að Kvernóafoss liggja í vestri

"kvíslum; en allt fyrir þetta hafa vitnisf.
 þáttur, G. Linarsson, J. Halldórsson og Guðm. Jacobs-
 son borid; að þau hafi heyrt að Stórahylur
 liggi í suðurlánum niðurlindan Arba, og
 einnig að nafnis Stórahylur og Stórfoss,
 hafi verið brúkað sem um þenna efrifoss.
 Þótt vitni hafa og borid, að Kermaðfoss
 sé kallaður fyrir norðan og nokkud fyrir
 undan þann af þessu nefnda Stórahyl.
 En á móti þessum vitnisbundi stríðir fram
 bundur vitnisins J. Oddssonar, sem hefur
 heyrt Kermaðfoss nefndan í vesturkvíslum
 (suðurlánum), en Stórahyl eða Arbaþarfoss
 í austurkvíslum (Norðurlánum), svo
 og að veidris hafi stid verið meira stundum
 í norðurlánum. — Þegar hjóvíð bókist, að
 all-þessa mörg vitni hafa borid, að þver-
 gardur þessi hafi jafnvel áður verið ofar
 á Svodinn milli þeirra umpráttuðra fossa,
 og hafi meðan hann var þar og svo undan
 nokkud fyrir ofan nedra þarinn, brúkað
 í þó sama augnamidi; — einnig þá er
 sama, að hjerumbit sama veidrad-
 þed hafi átt eys stad, þó getið ekki

i Stordur.
 að alskj.
 sinu
 t getid,
 on. 1828
 leigu-
 1791 Skor-
 umstóðum
 einnig
 atitum
 uppida
 jar laud;
 i bid @
 t ofis úr
 slina,
 og tekna
 tu upplýgt,
 að foss ka
 nt á ofstó
 leggi ekki
 ; og einn h
 ina: "Hinn
 allodur Skri.
 stada
 ri: "Arbaþ
 Johannes
 leggi:

fúndist nokkilegastada til þess, að gefa þeim réttarkröfu gagnsökjanda meðhald, að aðalsökjandi sji skyldadur til að reyna gæð þenna burtu undir daglega sekt o.s. fr.

Med því rétturinn þannig ekkis þinnis meina ástadi til þess, að aðhyllast þessa réttarkröfu gagnsökjanda, kemur niðurs til álita og náðomari rannsóknarforboð þad, sem hefur verið lagt fyrir fögðarjettinum þann 3. júlí 1869, og framkvæmt á nokkrum af fögðlamum 9. s. m.

Rétturinn verður að álita, að hin almenna grúndvallarregla, optis þeim lögrím, er ljós gilda, hljóti að vera sú, að sjálfur jandaregandi hafi rétt til þess að nota vatn til eiggjaveitingu í landi sínu, en áv tillit, hvort vatnið uppsprekkir í landeign þaus eða ekki, — svo hafi þann enga heimild til þess, að neita svo vatni, að árfarvegurinn breyti legi sínu, eða að vatnsgangur verði í ámi. Þad má álitast sáttad með vitnaleiddis, að girding, ar þor, sem settar hafa verið um milli Arbojar og Kerlingarhálmna, enga þýðingu hafa haft fyrir vatnveitingu í engi, og að bosi þessis girding, og þeir efrivatn.

„stýflögartar, eins í raun og veri vorri gjörðir
 til þess að veita sí eigin, vorri orsök til
 þess, að vatnið í áminu elki hafði sína
edlilegri rás, heldur ymist gjörð: það að
 verkiun, að vatnið værd nosta útid, en
 stúndrinn nosta millid, eða meira en það
 hefði verið úndri vanalegrins kringum-
 stódrinn, þjá hverji noyless hefði mátt
komast með amari tilhögrinn. Þegar
 þarust er atkúgað, að hið gjörða forboð
 einungis inniheldur þann, að gagnarok-
 andrinn, (erriör B. Lucinsón) ~~er~~ með
 stýflum, flóðgjörðrinn, eða á amann hett
 hindri edlilega rás vatnssins í Illidáa-
 únn, þannig, - einnög til er tekid's ástod-
 únnis fyrir forboðrinn - að eigi verði
veruleg breyting á vatnsmeguninn í ámin;
 þá er gagnarokjandi þar með og innars þess-
ara takmarka heimilabús svo full-
 korninn rjettús til vatnsvæitinga, sem
opürsmál getur verið únn, svo lengi þann
 elki veitir þeim ádrinn, er eiga vatnið
 nedar, ágang með að þurka ármar upp,
 eða þleyfa þvi háttarlega, sem gjörir þá

breytingu á vatasmequninu, er hefur grúnd-
vallad forboðit. —

Þá gjörda forboð þess að stadfesta
med þess takmörkun, sem leidir af rjett-
arkröfu adalsokjanda í söknaframbaldi
dags 1 júní 1870, að það gildir einungis
tínabilid frá 1 júní til 30 September á
hvert. —

þegar þarum er litid á skadabóta-
kröfu þess, sem adalsokjandi hefur gjört
þess fyrir rjettinu, að úpplög 500 Rd,
þess neidimissu, kostnað og greyfi, þá
er ekki dannað gegn mótmöluis mó-
partinu, að hann hafi orðid fyrir
þessu skada, og verður því skadabóta-
krafa þess ekki tekis til greina. —

Rjetturinn getur ekki fundid alveg
vegilega ástæðu til þess, samkvæmt rjett-
arkröfunu málpartanna, að viðhafa
ómerkingsardóm eða líkt á ordinu þess,
er þess hafa krafist að yrðu fyrir líktu

Samkvæmt framanstífunu þess þess
þess af 3. júlí þ. á. sem
lagt hefur á verid á vatasveitingaganda
gagnískjanda (arrestor B. Sveinsson)

„ad stadfesta fyrir tímabilid frá 1. júní
til 30. september ár hvert, en ad ádrí-
 leyti eiga málopartarnir hver fyrir ann-
 ars ákorinn í sök þerrara frís ad
 vera, og fimmst ekki þerrari ástoda
 til, ad taka til greina þor adrar rjettar-
 kröfús, er þeir hafa gjört í málsforsetu
 sínni, og ber einfremur þeim stefnda
 þögeta, síslumann H. S. Clausen, ad
 þáþinna fyrir rjettarkröfús gagnsky-
 anda um ad svara, in solidum med adal-
 sökanda, til skadaböta og kostnaðar fyrir
 við gjörda forbot.

Málkostnað ber gagnsökjanda ad annessor
 B. Loeinssyni, ad greida til adalsökjanda
 kaupmanns M. Th. A. Thomsens, med 50rd
 og í laun til þinn skipada verjanda þinn
 stefnda þögeta, síslumanns H. S. Clausen,
 - organista P. Guðolusens, 5rd R. M.
 Ad þá leyti mál þetta hefur verið
 gjafsöknumál, hefur máloforsetan og
 meðferð málsins verið lafleg.

11 þess domist rjett ad vera:

Fógetabann það sem lagt hefur verið gegn vatnsoyfingum í Míðaránni af fógetaretti; Kjörar- og Gullbrunnusýslu þann 3 júlí 1867, ber ad stadfestu þannig, ad það gildir frá 1. júní til 30. September á's hvert.

Ad aðritlegt eiga málspartarnir, adalsokjandinn kaupmannur H. Th. A. Thomssen, og gagnsokjandinn, arresror B. Sveinsson, wor þeir annars rjettarkröfum í sök þerrari frá ad vera.

Heim stefndi fógeti; sýslumadur H. S. Clausen, si í sök þerrari frá rjettarkröfum gagnsokjanda, arresror B. Sveinssonar, frá ad vera.

Í málskostnad ber gagnsokjanda, arresror B. Sveinssonar, ad greiða til adalsokjanda, kaupmanns H. Th. A. Thomssen.

4 sens, 50- fimmtíu - ríkisdals r. m.
 7 og 1 laus til hins setta málforliu-
 manns hins stefnda þageta, org-
 anista P. Ludoluseus, 5- fimmtíu
 ríkisdals r. m.

2. Hið íbenda að greiða úman
 fimmtán daga ephir dóms þessra lög-
 þega þirtingis, undir aðför að Lögum,

A. Thorsleinson. Sigurdur Þuggaldsson

var uppluedim med atkvæði þinna þriggja
 meðdómsmanna, Kristins Magnússonar,
 þáfs Guðmundssonar og Evars Guðmunds-
 sonar svola'tandi

Dómur:

„það þarminn þvergiðingur
 „í áms í Landsteigubálkés LVI. Kap.
 „er svo þreint og þeint, að gegn því
 „getur engin inn dantekning gjörst,

„og engin hefð með langvarandi tíma
 „unnist í því, að hafa þvergiðingar
 „í áns, leidir þaraf að aðalokjandim
 „verdur að skylda til undir daglega
 „sekt af 3rd, er tilfalli fátökra sjóðs. Sel-
 „bjarnarveshveppi og Mosfellosvæitar,
 „að hverjinn jardi þor liggja, er
 „veidna eiga, — til helminga, — að taka
 „upp þvergiðingar þar, sem þann
 „hefur sett í hlidaármar til latveida,
 „af því að veidiadferdin yfir hófust
 „að tala verður að álitast ólögleg.
 „Hvad þar á móti á þróvir skadabóta-
 „kröfi þá, sem gagnsókjandinn
 „hefur gjört, þá oje með tilliti til
 „þess, hveruig veidis hafi verið stundúð
 „sem itak, og þess, að nota ördugt
 „oje, að meta skada þann, sem þann
 „hefur orðid fyrir, ekki noqileg ástoda
 „til að taka hana til greina fyrir und-
 „anfarinn tíma, meðan að ekki hefur
 „verið með dómi gjört breyting í því
 „undanfarna fyrir komulagi.

Forbót það, sem gjört hefur verið,
ber af því að það einungis snertir ólög-
lega breytingu á Edilegri vatnsrás og
vatnsmegninni í árunum, að staðfesta
og leita af því, að hinum stefnda fögeta,
sýslumann H. E. Clausen, ber að fri-
finna, og hinum skipaða málspordu-
manni hans, organista P. Gudjóns-
sen, að tilkomna málspordulaunis
opinsberum gjóti með 5^{rt}

Málskottrót ber að alrotkjand-
anum, kaupmanni H. Th. A. Thom-
sen, að greiða til gagnrotkjandans,
arressurs B. Sveinssonar, með 50^{rt}
Að öðru leyti eiga málspordarnir
hver fyrir sig annars réttarkröfum
í sök þessari friis að vera. -

Að því leyti mál þetta hefur verið
gjafroknarmál, hefur málspordslan og
orudferð málsins verið lögleg. -

Því dómist rétt að vera:

Fögetabann það, sem lagt hefur verið gegn
vatnsstíflum í Ellidaárunum, af fögetarétti
Njósar og Gullbringu sýslu þann 3. júlím. 1869
ber að staðfesta þannig, að það gildi, eins og
í ofantödu banni er tiltekið, að svo oruklu
leggi verulega breytingu á vatnsmegninna Ellida

anna áhróvir. -

„Aðalsokjandinn, kaupmáður G.
Th. A. Thomsen, er skyldur, undir dag-
lega reksh. 3 - þrjá - ríkisdali r. m. sem
tilfalli fátökra sjóði Seljarnarneshrepps.
og Mospellsveitar til helminga hvorum,
að nema burtu þvergingar þor í Ell-
itáanum, er hann þar hefur til larveida.
Að öðru legti eiga málpartarnir hver
fyrir ~~og~~ annars réttarkröfum í sök
þessari frítt að vera. -

Hinn stefndi fögeti, H. E. Clausen, á í
sök þessari fyrir réttarkröfum gagnsokj-
andans, arressor B. Sveinssonar í sök
þessari frítt að vera. -

Í málkostnað ber aðalsokjandan-
um, kaupmanni H. Th. A. Thomsen,
að greiða til gagnsokjandans, arressors
B. Sveinssonar, 50 - fimmtíu - ríkis-
dali r. m., og í laun til hins skip-
aða málforslumanns hins stefnda
fögeta, organista P. Gudjohnsens, greid-
ist 5⁰⁰ ír opinberum sjóði. -

Hluti ídomda að greiða og dómni
þessum að fullnægja innan fimmtán
daga frá dómni þessa löglegru birsting-
ar undir aðfir að loquum. -

A. Thorskeinson Sigurdur Ingjaldur Kristinn Magnússon, Þorliefur Magnússon

Dímur þessi var í réttinum applesinn
 Hovugus málparanna var móttur.
 A. Thorsteinsen Sigurður Ingjaldsson Kristinn Magnússon Evar Gudmundsson
 Ólafur Gudmundsson

Tú skadfestu er nafn mitt og em-
 bellis inn sigli. —

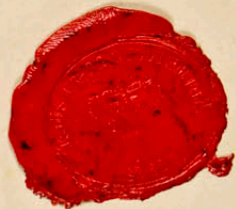
Stuntun

Borgun:

Utskipt. 18^{1/2} markis: 24 = 45^{1/2} 60^{1/2}
 skadfesting — 20 —
 innbæring — 64
 47^{1/2} 48.

(Skriftin og sjó ríkisdals. B. M.)

Stuntun

Borgun me skadfesting, með 20 rök
 luttungu skild, 1 m. Stuntun

dur G.
 adir dag
 r. m. sem
 mes brepps.
 a hvorum,
 r por i ill
 l laxveida
 rrior hver
 r i rok
 ausen, á
 gagnstj
 me i rok
 skjandari
 Thomsen,
 o, asstross
 u - rikit
 ins skip.
 ofefuda
 sens, greid
 dorni
 an fimmban
 ni birsting
 inson, Evar Gudmundsson
 Ólafur Gudmundsson

No 7

Samtugi i Lunsjferntömmum. Reykjavík þann
17 Juli 1871

Magnús Stephensen.

Eg tók við málinu frá jurðkvarni 20 júlí 1871 og
græddi atkusti í þor 12. ágúst nokkra epli.

Jón Pétursson

ítt kom

en.

377 og

skil.

